

Riigi Teataja

Nr. 22.

17. märtsil 1931.

Nr. 22.

- Art. 128. Raudteede seadus.
129. Sundmäärus eraõhusõidu järelevalve kohta.
130. Määrus ehitusel olevate Tartu-Petseri ja Rapla-Virtsu raudteeliinide jaamade nimekirja ja jaamadevaheliste kauguste tabelite maksmapanemise kohta.
131. Otsus üldise kaubaveotariifi nr. 66 muutmise ja täiendamise kohta.
132. Sundmäärus avalikkudelt ettekannetelt lõbustusemaksu võtmise kohta Pärnumaal.
133. Maaomavalitsuse maksude määrad Pärnumaal 1931/1932 eelarve-aastal.

Riigikogu poolt 10. veebruaril 1931
vastuvõetud

128. Raudteede seadus.

I osa.

Reisijate ja kaupade vedu.

I peatükk.

Üldeeskirjad.

§ 1. Käesolevale seadusele alluvad kõik üldtarvitamiseks avatud raudteed.

Raudtee või selle osa avamiseks üldtarvitamiseks kuulutab Teedeminister Riigi Teatajas.

Teedeministril on õigus ehitamisel olevail raudteedel kui ka riigi, eraisikute ja seltside poolt eriotstarveteks ülalpeetavatel raudteedel lubada liiklemist üldtarvitamiseks ka eritingimustel, avaldades neid Riigi Teatajas.

§ 2. Reisijate, pagasi, posti ja kauba vedu, samuti ka kaitseväge ja ta varade kui ka vangide vedu on kohuslik üldtarvitamiseks avatud raudteele ning seda toimetatakse kõigi jaamade vahel, vastavalt talitustele, milleks need jaamad avatud.

Kaitseväge ja ta varade, vangide ja posti vedu ning raudteede ettevalmistamine kaitseväge vedudeks toimub Vabariigi Valitsuse erimääruste järgi.

§ 3. Raudteel on õigus reisijate, pagasi või kaupade veoks vastuvõtmisest keelduda ainult järgmistel juhtudel:

1) kui reisija või kaubasaatja ei täida käesolevas seaduses ettenähtud tingimusi

või käesoleva seaduse alusel antud Teedeministri määrusi või tariife;

2) kui reisijate, pagasi või kauba vedu pandud seisma Vabariigi Valitsuse korraldusel või katkestatud mõne erakorralise sündmuse või vääramatu jõu (vis major) tõttu;

3) kui väljuvas reisirongis ei leidu vaba ruumi (§ 20);

4) kui reisija on: a) joobnud, b) rietatud lausa kõlblusevastaselt või c) kaasreisijaile kardetavas haiguses ja puudub võimalus selist haiget vedada lahus teistest reisijatest;

5) kui saatmiseks esitatud kauba vedu keelatud (§ 52) või kui selleks vaja erilisi veoabinõusid, mida raudteel ei ole ja mida ta pole kohustatud muretsema;

6) kui jaam käesoleva seaduse § 43 põhjal suletud veoks esitatavate kaupade vastuvõtmiseks.

Veoks vastuvõtmisest keeldumisel teeb jaamaülem nende isikute nõudel, kellesse see puutub, või omal algatusel, kui see tarvilik, raudtee huvide kaitsmiseks vastava akti, millele alla kirjutavad vähemalt kaks raudteeametnikku ja asjasthuvitatud reisija või kaubasaatja.

Kui jaamaülem keeldub akti tegemast, siis on asjasthuvitatud isikul õigus nõuda raudteepolitseilt protokolli tegemist.

Akti või protokolli ärakiri antakse asjasthuvitatud isikule ta suusõnalisel nõudmisel.

Haigete vedu korraldatakse Teedeministri määrustega, kokkuleppel Hariduse- ja sotsiaalministriga.

§ 4. Jaamad avatakse kas igasuguste vedude toimetamiseks või ainult kauba või reisijate veoks ja viimasel puhul — pagasi-veoga või selleta. Jaamade avamise ja sulgemise küsimused otsustab ning jaamadevahelised tariifikaugused määrab Teedeminister, avaldades seda Riigi Teatajas.

Erakorralist reisijate pealevõtmist ja mahaminekut kui ka pagasi ja kauba pealevõtmist ja väljaandmist jaamade vahel võib lubada raudtee direktor.

§ 5. Igast seisakust reisiliiklémise ja kaupade vastuvõtmise alal, mis võib kesta üle kahekümne nelja tunni, teatatakse Teedeministri poolt määratud korras üleriiklikult, kuna raudtee direktor võtab tarvitusele vastavad abinõud katkenud reisiühenduse ja kaubaveo viimiseks normaalolukorda.

Käesolevas paragrahvis ettenähtud juhtudest teatatakse otseühenduses olevaile teedele (§ 8).

§ 6. Raudtee veotariifid määratakse ja avaldatakse Tariifi nõukogu seaduses (RT 106 — 1923) ettenähtud korras.

§ 7. Reisijate ja kaupade vedu tasuta või alandatud hinnaga, peale seaduses või raudtee kontsessioonilepinguis ettenähtud juhtude, võib toimuda riiklikkudes või ühiskondlikkudes huvides üksikudel juhtudel Vabariigi Valitsuse otsusel. Peale selle on Teedeministril õigus tema poolt antud määruste korras lubada tasuta sõitu raudteel: 1) raudteeteenistuses seisvaile isikuile ja nende perekondadele ning väljaspool raudteed riigiteenistuses seisvaile isikuile, kelle teenistus otseses ühenduses raudtee tegevusega, kui ka nende perekonnaliikmeile; perekondadele antavad maksuta sõidupiletid ei või tõusta üle 6 pileti aastas, mille hulka ei arvata tähtajalisi pileteid kooliõpilastele algkoolis käimiseks; 2) väljaspool raudteed riigiteenistuses seisvaile isikuile, kelle ametikohuste hulka kuulub raudteega ühenduses olevate teenistusalade juhtimine või järelevalve; 3) isikuile, keda kutsutakse erilistel juhtudel raudtee tegevusse; 4) töölistele ja tööjuhtidele, keda veetakse raudtee ekspluatatsiooni või raudtee tööde otstarbel; 5) isikuile, kes raudteeteenistuses omandanud pensionisaamise õigused — mitte üle 6 maksuta sõidupileti aastas, mille hulka ei arvata tähtajalisi pileteid kooliõpilastele algkoolis käimiseks; 6) Eesti Punase Risti seltsi esindajaile; 7) välisriikide parlamentide liikmeile vastastikkuse alusel; 8) välisriikide teedeministeeriumide ja raudteede esindajaile ning ametnikkudele ja nende perekonnaliikmeile vastastikkuse alusel; 9) raudtee ekspluateerimisega seotud erilepinguis ettenähtud juhtudel; 10) ajakirjanikkudele — iga vähe-

malt kolm korda nädalas ilmuva ajalehe toimetuse kohta üks tasuta sõidupilet; 11) välisajakirjanikkudele — kokkuleppel Välisministriga; 12) vigastatud sõjameeste ühingu keskjuhatusel — 6 tasuta sõidupiletit.

Ametkohtade nimetused Teedeministeeriumile mittealluvaist asutustis võetakse käesoleva paragrahvi põhjal Teedeministri poolt antavatesse priisõidu määrustesse kokkuleppel vastavate ministritega, Riigikontrolli ametkohtade suhtes kokkuleppel Riigikontrolöriga.

Raudteeteenistuses seisvate isikute majakraam veetakse tasuta Teedeministri poolt määratavates piires.

Raudteele kuuluva kraami vedu oma tee piirkonnas arvestatakse Teedeministri poolt kokkuleppel Majanduseministriga iga tee jaoks eraldi väljaantud tasunormide ja määruste järgi.

§ 8. Reisijate, pagasi ja kauba vedu mitmel raudteel või raudtee ning laevanduse või mõne muu veoettevõtte kaudu loetakse otseühenduslikuks veoks, kui sõidupilet või veodokument saatejaamas antakse kogu veo-kauguse peale.

Otseühenduslik vedu on sunduslik üks-teisega kokkupuutuvatele raudteedele.

§ 9. Raudteed on kohustatud Teedeministri nõudel: 1) lubama ristsuunaliste liinide ülepääsu kas raudtee alt, pealt või sellega ühes pinnas; 2) ehitama tarvilikke teid ning sisseseadeid otseühenduse loomise otstarbel ja 3) muretsema ühisel kulul maa-alasid ning ehitama teosasid, jaamu, veevarustuse ja muid tehnilisi abinõusid ja soetama veerevat koosseadet, samuti lubama teede varade vastastikust kasutamist kokkulepitud tasu eest.

§ 10. Otseühenduses seisvad raudteed on kohustatud: 1) vedama kaupu võõraste teede päralt olevates vagunites; 2) laskma läbi võõra tee ronge täies koosseades kas ühes veduriga ja meeskonnaga — kui selleks on Teedeministri korraldus — või nendeta ja 3) andma üle läbiveetavat kaupa ning reisijate pagasit ühelt teelt teisele kauba või pagasi omaniku kaastegevuseta.

Raudteede vastastikused õigused ning kohused siseriiklikus otseühenduses määratakse Teedeministri poolt kinnitatavates otseühenduse ja veereva koosseade vastastikuse tarvitamise kokkulepetes. Otseühenduse tariifid kinnitab tariifi nõukogu.

Punktid 1 ja 2 on maksvad ainult ühelaiuste rööbasteede kohta.

§ 11. Siseriikliku otseühenduse kokkulepped raudteede ja muude veoettevõtete vahel, milles määratakse vastastikused õigused ja kohused, kinnitab Teedeminister, tariifid — tariifi nõukogu.

§ 12. Teedeministri nõusolekul astuvad raudteed otseühendusse välismaa raudteedega ning teiste veoteetvõtetega. Sellel alal sõlmitavad kokkulepped raudteede vahel ja raudteede ning ettevõtete vahel astuvad jõusse pärast kinnitamist. Kinnitamise korra määrab Vabariigi Valitsus.

Rahvusvaheline reisijate, pagasi ja kauba vedu raudteel toimub konventsioonides ja kokkulepetes ettenähtud korras.

§ 13. Otseühenduste loomise kõrval (§ 11) on raudteedel õigus laiendada oma tegevust ka väljaspool oma maa-ala piirkonda, sõlmides selleks lepinguid laevanduse- või muude transport-ettevõtetega või asutades transportkontoreid või -agentuure oma veoabinõudega ning linnajaamu, kusjuures vastutus vedude alal käesoleva seaduse piires jääb raudtee peale. Vastavad lepingud kui ka raudtee päralt olevate transportkontorite ning linnajaamade tegevuse juhatuskirjad kinnitab Teedeminister.

Riigi raudteevalitsus võib Vabariigi Valitsuse poolt kinnitatavate lepingute põhjal anda reisibüroodele ja -agentuuridele sõidupileteid müügiks nimeshinnaga, makstes vahetalituse eest lepinguis määratud tasu piletimüügist saadud summast.

§ 14. Raudteed võivad Teedeministri loal avada kaubanduse-vahetalituste agentuure kaupade hoiulevõtmiseks oma kui ka renditud aitades ja vedudesse puutuvate speditsoonioperatsioonide toimetamiseks.

Tähendatud operatsioonide teostamise juhtnõõrid kinnitab Teedeminister.

§ 15. Raudteejaamades, kus posti-telegraafiasutused puuduvad, võivad jaamaülemad või teised raudteeametnikud postimääruste kohaselt toimetada postioperatsioone, raudteeja postivalitsuse vahelise kokkuleppe alusel.

§ 16. Erasikud ja -asutised võivad kaupu vedada oma vagunites, leppides kokku raudteega niisuguste vagunite liikumise korra ja laadimise tingimuste kohta. Neil juhtudel eraisikute või asutiste vagunid võetakse lepinguosalise raudtee vagunite nimekirja.

§ 17. Maksud kaupade veo eest erakaubavagunites määratakse tariifi järgi. Samuti määratakse tariifi järgi maks tühjade vagunite veo eest, samuti ka juhud, mil võetakse seda maksu.

§ 18. Käesoleva seaduse põhjal raudteeteenijate hoolekande otstarbeks määratud summad kantakse Raudteelaste kodu seaduses (RT 104 — 1928) ettenähtud abiandmise fondi.

II peatükk.

Reisijate ja pagasi vedu.

§ 19. Raudteed peavad võtma tarvitusele kõik võimalikud abinõud selleks, et reisijate ning nende pagasi vedu raudteel toimuks takistamatult.

Alaline reisijate vedu teostatakse üldteadmiseks avaldatud ja jaamades aegsasti väljapandud sõiduplaanide järgi.

Teedeminister annab pileti- ja pagasikassade avamise ning sulgemise aja kohta määrused, millised pannakse välja kassade juures.

Raudteevalitsusel on õigus korraldada pileтите müüki ka rongis. Piletite müügi kord ja hind määratakse tariifis.

§ 20. Reisirongide arv ning nende suurus peab igal raudteeliinil vastama reisiliiklemise nõuetele teede läbilaskevõime ja rongide veojõu piires.

Vagunite normaalarvu rongides, samuti ka erakorraliste ning täiendavate reisirongide saatmise määrab raudtee direktor, arvestades reisiliiklemist.

§ 21. Reisijate ja pagasiveo maksu võetakse maksvate tariifide järgi (§ 6). Veomaksu tabelid pannakse välja üldteadmiseks pileti- ja pagasikassade juures ning reisijate ruumes.

Peale veomaksu võetakse maksulistelt reisipiletitelt veel erimaksu Eesti Punase Risti seltsi kasuks Vabariigi Valitsuse poolt määratud suuruses ja korras.

§ 22. Igal reisijal peab olema sõidupilet, mille ta rongi kontrollivate ametnikkude nõudel sõidu ajal peab esitama ja reisi lõpul ära andma.

Pilet õigustab reisijat saada ühe istekohta vastava klassi vagunis. Istekohtade puudumisel võib reisija sõidust loobudes piletiraha kui ka pagasiveo maksu nõuda tagasi, kuid peab selle nõude avaldama jaamaülemale ühes pileti äraandmisega enne rongi ärasõitu.

Vaba koha puudumisel piletile vastavas klassis on jaamaülemal õigus ajutiselt paigutada reisija ilma erilise lisatasuta kõrgema klassi vagunisse kuni koha vabanemiseni vastavas klassis.

Piletite vorm, maksvuseaeg ja tarvitamiskord määratakse tariifis.

§ 23. Reisija võib minna üle kõrgemasse klassi pärast pileti hinnavahe tasumist, arvates sellest jaamast, kus üleminek toimub. Hinnavahe vastuvõtmist tõestab reisijale antud uus pilet või täiendav pilet või kviitung. Kõrgemast klassist alamasse minek ei ole keelatud, kuid lunastatud kõrgema klassi pileti ümbervahetamine alama klassi pileti vastu on lubatud üksnes enne väljasõitmist jaamast,

kus pilet on ostetud, ja ainult sel korral, kui kõrgemas klassis puudub vaba istekoht.

§ 24. Reisija, kes leitakse rongis piletitähtaaja või maksvuseta piletiga, maksab piletihinna kuni järgmise tariifijaamani sõiduraha 15 kilomeetri eest ja trahviraha üks kroon.

Reisija, kes leitakse omavoliliselt sõitmas alama klassi piletiga kõrgemas klassis, maksab klasside piletihinna vahe 15 kilomeetri eest ja trahviraha üks kroon; sama piletihinna vahe ja trahviraha maksab reisija, kes esitab alandatud hinnaga pileti, kui tal ei ole õigust sellega sõitmiseks.

Sissenõutud sõidu- ja trahviraha vastu antakse reisijale kviitung.

Pärast trahvi määramise seadusjõusse astumist läheb saadud trahvirahast pool raudtee tuludeks, kuna teine pool antakse rongi kontrollivale ametnikule, kes teinud avalikuks piletitähtaaja sõidu.

§ 25. Reisija vabaneb § 24 ettenähtud trahviraha maksmisest järgmistel kordadel:

1) kui ta enne oma ärasõitu on saanud sõidupileti muretsemiseks hiljaksjäämise tunnistuse lähtejaama korraldajalt või jaamaülemalt; selle tunnistuse peab reisija esitama esimesel jaamavahel rongijuhile või konduktorile, kes pärast seda nõuab talt sisse sõiduraha 15 kilomeetri eest ühes 25-sendilise lisamaksuga, mis temale annab õiguse sõita järgmise tariifijaamani. Hiljaksjäämise tunnistusi antakse seni, kuni jaama korraldaja annab käsu rongi liikumiseks;

2) sõidupileti tõestatud kaotamise puhul, — kusjuures reisija on kohustatud ostma uue pileti, arvates järgmisest jaamast pärast pileti kaotuse avalikuks tulemist;

3) kui reisija on lunastanud pileti rongis, kus seatud sisse pileti müük.

Samuti vabanevad trahviraha maksmisest erakorralisel ametisõidul sõidupileti muretsemisega hiljaksjäänud politseiametnikud, posti-telegraafi-telefoni valitsuse mehaanikud ja montöörid, kui nad esitavad ametitunnistuse.

§ 26. Piletitähtaaja sõitja, kes ei maksa §§ 24 ja 25 ettenähtud sõidu- ja trahviraha või lisamaksu rongijuhile või lähema jaama ülemale, kõrvaldatakse jaamaülemale korraldusel rongilt ja asja kohta koostatakse akt või politsei-protokoll, mille põhjal politsei kaudu vastuvaidlematus korras nõutakse sisse sõiduraha ja kahekordselt kas trahv või lisamaks.

Kui akti või protokolli koostamisel reisija ei soovi või ei suuda tõestada oma isikut, siis antakse ta politsei korraldusse isiku kindlakstegemiseks.

Kui reisija ei ole rahul trahviga, on tal õigus esineda kohtuliku nõudega raudteevalitsuse vastu ühe kuu jooksul pärast trahvi tasumist.

Vanematega või saatjatega kaasassõitvaid alaealisi kuni 16 aasta vanuseni rongilt ei kõrvaldata, vaid tehakse piletitähtaaja sõidu üle protokoll raha sissenõudmiseks nende vanemaitähtaaja või saatjaitähtaaja; vanemateta või saatjateta sõitvaid alaealisi kuni 16 aasta vanuseni kõrvaldatakse rongilt käesolevas paragrahvis ettenähtud juhtudel ja antakse politsei korraldusse.

Kauba- või töörongist tabatud sõitja, kel ei ole vastavat sõiduluba, kõrvaldatakse rongilt ning nõutakse temalt sisse sõiduraha kõige alama klassi sõiduhinna järgi ja trahviraha § 24 ettenähtud suuruses ja korras. Peale selle võetakse sõitja kohtulikule vastutusele raudteel maksva korra rikkumise eest.

Käesoleva paragrahvi alusel sissenõutud trahviraha läheb raudtee tuludeks.

§ 27. Peale § 26 ettenähtud põhjuse on jaamaülemal õigus kõrvaldada reisija rongilt: 1) kui reisija astub üle määrustest, mis kaitsevad temaga ühes ruumis sõitvate isikute heaolu või julgeolekut; 2) kui temaga ühes vagunis või rongis viibivad isikud nõuavad ta kõrvaldamist häbematu või haavava ülespidamise eest ja 3) kui ta üldises vagunis sõites on haiguses, mis teiste reisijatele hädaohtlik või mis äratub üldist vastikusetunnet, ja võimalus puudub teda mahutada eraldi.

Reisija vagunist sunniviisil kõrvaldamise korral tehakse vastav akt § 3 ettenähtud korras.

§ 28. Paragrahv 27 p. 3 põhjal rongist kõrvaldatud reisijail on õigus nõuda tagasi makstud sõidu- ja pagasiveo raha sõitmata maa eest, kuna punktide 1 ja 2 põhjal kõrvaldatud reisijail ei ole seda õigust.

Kõrvaldatud reisija pagas antakse välja jaamas, kus reisija kõrvaldatud; kui rongi seisu-aeg seda ei võimalda, siis jäetakse pagas maha järgmises jaamas, kust see maksuta saadetakse tagasi esimese rongiga.

Sõidu- ja pagasiveo raha kättesaamise üle annab reisija allkirja, mille juurde lisatakse sõidupilet.

§ 29. Käsipagasina võib reisija võtta vagunisse väikekogulisi ja hõlpsastikantavaid asju, mis mahuvad vagunisolevassse panipaikadesse ning ei ole tülikas kaasreisijale. Tariifis määratakse käsipakkide raskus ja kogu. Käsi-pagas veetakse maksuta ja selle järelevalve ning alalhoid jääb reisija enese hooleks.

Vagunisse ei või võtta: 1) kergesti süttivaid ja lõhkevaid aineid, välja arvatud püssirohi plekktoosides ja kinnistes rohusarvedes kogukaalus mitte üle 2 kilogrammi; 2) halvalõhnalisi asju ja üldse asju, mis võivad tekitada tüli või kahju kaasreisijale või raudteele. Samuti ei või võtta vagunisse laetud laskeriistu, välja arvatud seaduslikult ameti-

nõuetel kantavad relvad. Vagunisse kaasa-
võtmiseks keelatud asjade läbi tekkinud kahju
eest vastutab asjade omanik.

Tariifimäärustele mittevastav käsipagas kui
ka veoks keelatud asjad kõrvaldatakse vagunist
pärast sellekohast hoiatust raudteevõimude
poolt.

§ 30. Reisipagasi all mõistetakse asju, mis
oma kogu ja raskuse poolest võimaldavad
nende mahutamise ja kiire laadimise pagasi-
vagunisse.

Reisipagas võetakse vastu sõidupileti esi-
tamisel veoks sama rongiga, mille peale on
ette näidatud sõidupilet.

Pakkimist vajav pagas peab olema korrali-
kult pakitud.

Pagasi, mille pakend puudulik või kõlb-
matus seisukorras, võib jätta veoks vastu võt-
mata. Võetakse see siiski veoks vastu, on
raudteel õigus teha vastav märkus pagasi-
kviitungile.

Vaidlused pagasi pakendi otstarbekohasuse
üle lahendab jaamaülem.

Kõik halva pakkimise tõttu tekkinud kah-
jud kannab pagasi omanik.

Asju, mis kaubana veoks keelatud või
ainult eritingimustel veoks lubatud, on keela-
tud pagasina veoks vastu võtta (§ 52).

Tariifis antakse üksikasjalised määrused
käesoleva paragrahvi täitmise kohta, samuti ka
asjade vastuvõtmise korra kohta veoks pagasi-
kaubana (kiirkaubana) pagasivagunites ilma
sõidupiletit esitamata ning koerte ja teiste väike-
semate loomade veo kohta pagasi- ja reisi-
vagunites.

§ 31. Pagasisaatjal on õigus teatada oma
pagasi väärtus.

Teatatud väärtusega pagasisaadetiste eest
võetakse tariifis ettenähtud kindlustusemaksu.

Teatatud väärtusega pagasi vastuvõtmise
tingimused määratakse tariifis.

§ 32. Raudtee on õigustatud vastuvõetavat
pagasi vaatama läbi sel puhul, kui peaks tek-
kima kahtlus, et pagas sisaldab kardetavaid
või veoks keelatud aineid, või kui arvatakse, et
ta väärtus on teatatud liialdatuna.

Pagasi läbivaatust toimetavad raudteeamet-
nikud pagasisaatja juuresolekul.

§ 33. Pagasi vastuvõtmise kohta antakse
kviitungi, millele märgitakse:

- 1) kviitungi number ja väljakirjutamise aeg;
- 2) saatejaam ja saatetee ning sihtjaam ja
sihttee;
- 3) üleandejaamad;
- 4) rongi number;
- 5) reisipileti number (reisipagasi veo juu-
res);
- 6) pagasi kohtade arv;

7) pagasi kaal (või selle asemel kohta nime-
tus, kui kaalu tähendamine pole nõutav või
kui peatusepunktides on lubatud pagasi vastu-
võtmine kaalumata);

8) pagasi teatatud väärtus (§ 31);

9) veo- ja teised maksud.

Pagasikauba saatja võib saadetise adressida
nimeliselt. Sel korral kirjutatakse pagasikvii-
tungile saatja kui ka saaja nimi ja aadress.

Pagasikviitungi vorm määratakse tariifis.
Teedeminister määrab pagasi vastuvõtmise
ja väljaandmise korra peatusekohtades, kus
ei ole vastavaid sisseseadeid kaalumiseks ja
hoiuks.

§ 34. Pagas antakse välja kviitungi esita-
jale jaamas, kuhu pagas adressitud, või erilise
nõude korral vahejaamas, kui rongi peatuse
kestus võimaldab nõutava pagasi väljalaadi-
mist rongi viibimist tekitamata. Veoraha vahet
pagasi väljaandmisel vahejaamas ei maksta
tagasi.

Nimeline pagasikaup antakse sihtjaamas
saajale välja ka kviitungi esitamiseta, allkirja
vastu.

Pagasikauba saadetiste kohta korralduste
tegemiseks on saatjal samad õigused, mis näh-
tud ette kaubakäsutajate suhtes käesoleva
seaduse §§ 63, 64 ja 79, kusjuures saatekirja
duplikaati asendab pagasikviitung.

Pagasi puudujäägi või rikke korral pagasi
vastuvõtja võib jaamaülemalt nõuda selle-
kohase akti koostamist.

Kui 48 tunni jooksul pärast rongi kohale-
jõudmist, millele pagas võetud vastu, pagasi
nõude peale ei anta välja ja kui seda pole pee-
tud kinni valitsusevõimude korraldusel, siis on
omanikul õigus lugeda pagas kadunuks ning
nõuda raudteelt § 87 ettenähtud kahjutasu.
Pagasi nõude aja märgib jaamaametnik pagasi-
kviitungile. Tasumaksmine toimub tariifis
määratud korras.

Leitakse pagas üles, siis on tasu saanud
isikul õigus saada seda kätte tasukssaadud sum-
ma tagasimaksmisel. Pagasi tagasisaamise
sooviavalduse peab omanik tegema tasu saa-
misel vastava märkusena kviitungil, mis antud
tasusaamise tõenduseks, ja ülesleitud pagasi
peab tasusaaja võtma välja ühe kuu jooksul,
arvates raudtee sellekohase teadaande kätte-
saamise päevast, selle tähtaja möödumisel nii-
suguse pagasiga toimitakse § 36 ettenähtud kor-
ras.

§ 35. Pagasikviitungi kaotsimineku korral
antakse pagas välja ainult siis, kui nõudja teeb
kindlaks oma õiguse selle peale. Seejuures
võetakse pagasi saajalt allkiri, milles tähenda-
takse kõik väljaantud pagasikohtade tunnused,
pagasi saaja nimi ja perekonnanimi ning
aadress.

§ 36. Pagas, mis pärast sihtjaama jõudmist on jäetud välja võtmata tariifis määratud aja jooksul, hoitakse alal raudtee vastutusel tariifis määratud tasu eest.

Pagas, mis ei ole võetud välja kolmekümne päeva jooksul, arvates kohalejõudmise ajast, müüakse avalikul võistluspakkumisel tariifi nõukogu poolt määratud korras. Ühe aasta jooksul, arvates müügi päevast, on pagasiomanikul õigus nõuda müügist saadud summa välja maksmist, arvates maha hoiu ja müügi kulud.

Nõudmata summa läheb raudtee korraldusse raudteeteenijate hoolekande otstarbeks.

Jaamadest, vagunitest või raudteeliinilt leitud asjad, kui neid ei nõuta kaotajate poolt kolmekümne päeva jooksul, müüakse avalikul võistluspakkumisel ja saadud summadega talitatakse käesolevas paragrahvis ettenähtud korras.

§ 37. Publiku ja raudteeteenijate vahelisi arusaamatusi lahendab jaamades jaamaülem ja teel rongijuht, selleks tarbekorral nõudes raudteepolitsei kaasabi.

Paragrahvide 26—28 ja 150 nõuete täideviimisel tekkivad vaidlused ei põhjusta rongi kinnipidamist. Neil juhtudel väljub rong määratud ajal, kuna reisija tarbekorral jäetakse maha.

III peatükk.

Kaupade vedu.

§ 38. Kaupade vastuvõtmiseks ja väljaandmiseks on jaamad iga päev avatud määratud tunniaegadel. Tunnid, mil jaam peab olema avatud, samuti ka pühade nimestiku, mil jaama avamine pole sunduslik, avaldab Teedeminister Riigi Teatajas. Teated jaama lahtioleku aja kohta pannakse välja kaubakassa juures.

§ 39. Kaupade vastuvõtmiseks avatud jaamas peab olema tarvilik arv korralikke kaalusid. Kaalude järelevalvet korraldab raudtee direktor.

§ 40. Raudtee on kohustatud võtma tarvitusele kõik võimalikud abinõud veoks vastuvõetud kaupade kadumise ja rikke ärahoidmiseks.

§ 41. Kaubakäsitajate soovil annab raudtee neile kaupade paigutamiseks rendiplatse jaamade juurde kuuluvast vabast maa-alast. Tasunormid nende platside kasutamise eest määrab raudtee direktor.

Nimetatud rendiplatsidele paigutatud kaubad jäävad kaubakäsitaja hoole ja järelevalve alla.

Teedeminister annab rendiplatside kasutamise määrused.

Igas jaamas pannakse välja raudteevalituse poolt valmistatud plaan, kus märgitud

kõik kaupade mahutamiseks määratud rendiplatsid.

§ 42. Kaupade vastuvõtmist veoks toimetatakse jaamade vastuvõtu ning tee läbilaskeja veovõime piires, kusjuures esimeses järjekorras võetakse vastu kaubad, mille vedu on nõutav riiklikkudes või hädatarvilik ühiskondlikkudes huvides või mille viivitamatuks veoks riigivalitsus teinud korralduse, ning nende järele ruttu rikkiminevad kaubad ja elusloomad.

§ 43. Kui laduruumid mõnes jaamas täidetud veoks vastuvõetud kaupadega või kui tee läbilaske- või veovõime kasutatud viimse määran, võib raudteevalitsus Teedeministri poolt selleks seatud korras ajutiseks lõpetada seal jaamas või kogu teel kaupade vastuvõtmise.

§ 44. Veoks vastuvõetud kaubad toimetatakse sihtjaama selleks määratud tähtaegade jooksul.

Teedeminister määrab veotähtajad ning nende väljaarvamise, muutmise, katkestamise ja ajutise kaotamise korra.

• Kaupade veotähtaega hakatakse arvama kauba ärasaateks vastuvõtmisel saatekirjale templi löömise päevale järgnevast keskööst. Veotähtaeg loetakse täidetuks, kui kaup jõuab sihtjaama enne tähtaja päevale järgnevat keskööd.

Kauba kohalejõudmise kuupäev märgitakse saatekirjale templiga.

§ 45. Veetav kaup esitatakse ärasaatmiseks ühes saatekirjaga. Saatekiri ja selle duplikaat (§ 53) tõestavad veolepinguosaliste poolte (kaubakäsitaja ja raudtee) vastastikuseid õigusi ja kohustusi.

§ 46. Kaupa võib saata ka teatava isiku nimele (nimeline saadetis) või saatekirja duplikaadi esitajale (nimetu saadetis).

§ 47. Saatekirja-plankide valmistamise õigus on ainult raudteevalitsusel ja neid antakse välja tariifis määratud maksu eest.

Saatekirja täidab kas kaubasaatja ise või tema juhatuste järgi jaamaametnik. Kaubasaatja või ta asetäitja kirjutab saatekirjale alla. Saatekirjas tähendatud andmete ja teadaannete täpsuse ja tõelikkuse eest vastutab kaubasaatja ning kannab kõik nende puudulikkuse ja ebatõelikkuse tagajärjed.

Allkirja asemel võib saatja tarvitada templit.

§ 48. Saatekirja märgitakse järgmised andmed:

- 1) kauba veokord (suure või väikese kiirusega);
- 2) saatejaama ja saatetee nimetus;
- 3) sihtjaama ja sihttee nimetus;
- 4) saatja poolt tähendatud üleandajaamad; kui saatja ei ole neid tähendanud, siis on jaam

kohustatud saatma kauba selles sihis, mis saatjale veomaksude poolest kõige odavam;

5) saatja nimi ja perekonnanimi või firma nimetus ning aadress;

6) saaja nimi ja perekonnanimi või firma nimetus või märkus, et kaup määratud duplikaadi esitajale; aadress, mille järgi raudtee läkitab kauba kohalejõudmise teadaande, kui saatja seda soovib. Saatja võib saatekirjas tähendada ka kättetoimetamisviisi;

7) kauba lunamaksu suurus, kui kaup saadetud lunamaksuga (§ 61), ning selleks antud tunnistuse number ja ka märkus, kas tuleb lunamaks maksta välja nimeliselt tähendatud isikule või tunnistuse esitajale;

8) tariifis ettenähtud kaubanimetus, saadetise kaal, kohtade arv või nende andmetega üheväärilised teated, üksikute kohtade märgid või numbrid (vastavalt tariifile) ja pakkimisviis. Vastava kaubanimetuse puudumisel tariifis peab saatja tähendama saatekirjas nimetuse, mida selle kauba kohta tarvitatakse kaubanduses või igapäevases elus;

9) saatja poolt teatatud kaubaväärtus, kui niisugune teatamine on tehtud (§ 100); soovi korral võib saatja märkida mitte üksnes kogu saadetise, vaid ka iga üksiku koha väärtuse eraldi;

10) saatejaamas veo eest sissenõutud rahasummad (§§ 57 ja 58);

11) saatekirja esitamise aeg saatejaamale (aasta ja kuupäev);

12) saatja allkiri (§ 47);

13) saatja märkused:

a) kauba pakendi seisukorra üle (§ 54);

b) nõusoleku kohta lahtisel vagunil saatmiseks;

c) täielik dokumentide nimetus, mis kaubale kaasa on lisatud tolli, aktsiisi, politsei või tervishoiu nõuetel kui ka veoks alandatud hinnaga, ning kaubasaatja soovil ka speditööri (vahetalitaja) nimi;

d) nõudmine ülekaalumise kohta.

Tariifis määratakse saatekirja vorm, samuti raudteele ja kolmandaile isikule sunduslikud ning käesolevat paragrahvi täiendavad saatekirjade ja nende duplikaatide tarvitamise eeskirjad.

Raudteevalitsusel on õigus muuta saatja või saatejaama poolt teatatud kauba veosihti neil juhtudel, kui vastav tee vedudega üle kooritud või seal on muid liiklemise takistusi. Säärasel korral saadetakse kaubad sama veomaksu eest kõige lähemat ringteed.

§ 49. Ühe saatekirjaga ei ole lubatud saata:

1) ruttu rikkiminevat ja mitterikkiminevat kaupa; 2) eritingimustel veoks lubatud ja üldises korras veetavat kaupa; 3) tolli, aktsiisi ja politseilistele eritoimetustele alluvat ja neist

toimetustest vaba kaupa; 4) niisugust kaupa, mis oma laadi poolest võib rikkuda teisi kaupu.

Raudteel on õigus nõuda ka iga vaguni kohta eraldi saatekirja, kui veoks esitatud saadetis ei mahu oma kogu või raskuse poolest ühte vagunisse. Sellele nõudele ei allu kaubad, mida veetakse ühendatud platvormidel.

§ 50. Veoks vastuvõetavate kaupade kaalu teeb kindlaks raudtee.

Teedeminister annab määrusi kaupade kaalumiseks või selle asemel kaalu teisel teel kindlakstegemiseks.

§ 51. Raudteel on õigus kontrollida saadetise sisu tariifis ettenähtud korras.

Kui tuleb avalikuks, et saadetise sisu ei vasta saatekirja märgitud nimetusele või tükk-saadetised — teatatud arvule ja raudtee selle tagajärjel võis saada kahju, siis maksab saatja peale tariifis ettenähtud veoraha veel trahvi tariifis määratud suurus.

Pärast veolepingu sõlmimist (§ 53) ei arvestata mingeid kaubasaatja või -saaja täiendavaid teadaandeid saatekirja sattunud vale- või puudulikkude andmete kohta; need hiljaksjäänud teated ei vabasta käesolevas paragrahvis ettenähtud trahvist.

See trahv võetakse eraldi teistest karistustest ja trahvidest, mis vastavatel juhtudel määratakse muude seaduste põhjal.

Saadud trahvirahast läheb pool raudtee tuludeks, kuna teine pool antakse sellele ametnikule, kes teinud avalikuks määruse rikku- mise, millele järgnes trahv.

§ 52. Kaubad, mis oma mahu, kaalu või muude omaduste tõttu tarvitavad veoks raudteel erilisi abinõusid, või milliste vedu nõuab eritingimusi, võetakse vastu veoks tariifis ettenähtud korras. Vabariigi Valitsus kinnitab kaupade nimestiku, mille vedu hoopis keelatud.

§ 53. Veoleping loetakse sõlmituks kauba ja saatekirja vastuvõtmisega, milline aeg tõestatakse saatejaamas kuupäeva- ja aastatempli löömiseiga saatekirjale. Kauba veoks vastuvõtmise üle antakse saatjale saatekirja duplikaat.

Peale selle valmistab saatejaam kaubasaadetisele teekirja, mille vormi määrab Teedeminister.

§ 54. Saatja on kohustatud saadetava kauba esitama pakendis, kui kauba iseloom seda nõuab kaotsimineku või rikkiminemise ärahoiuks. Kaupade pakendi otstarbekohasuse üle otsustab selleks määratud ametnik või jaamaülem.

Kui kaup veoks esitatakse puudulikus pakendis ja kaubasaatja ei soovi teha nõutavaid parandusi, siis on raudteel õigus: 1) nõuda pakendi puudumise või halva seisukorra tähendamist saatekirja või saatja esinemist erilise kirjaliku teadaandega kogu kauba või

selle üksikute kohtade pakendi seisukorra üle või — sellest keeldumise korral — teha kauba seisukorra üle vastav akt, mille kohta kantakse märkus saatekirja duplikaati, või 2) keelduda kaupa veoks vastu võtmast, tõendades aktiga pakendi seisukorda.

Kui pakendita esitatud kaupade vastu võtmisel neis märgatakse silmapaistvaid korra- tuse või vigastusi, on saatejaamal õigus nõuda selle asjaolu tõendamiseks saatjalt asjakohase märkuse kandmist saatekirja või, kui saatja keeldub sellest, teha vastav akt (§ 3).

§ 55. Pakendi puudulik seisukord vabas- tab raudtee igast vastutusest pakendi puudu- likkusest tekkinud tagajärgede eest. Vastutus kahjude eest, mis raudtee saanud halva pa- kendi tõttu, langeb kaubasaatjale, kui 1) raud- tee tõestab, et pakendi puudulikkus polnud kauba vastuvõtmisel väliselt tähelepanev või 2) pakendi puudulikkus on tehtud kindlaks § 54 ettenähtud korras.

§ 56. Saatja on kohustatud esitama saate- jaamas saatekirjale lisandamiseks kõik nõu- tavad dokumendid, mis peavad olema kaasas kaubaga tolli, aktsiisi ja politseiliste eritoime- tuste täitmiseks enne kauba väljaandmist saajale.

Raudtee ei ole kohustatud kontrollima, kas kõik tarvilikud dokumendid on esitatud, kas nad küllaldased ja õiged.

Saatja on kohustatud tasuma raudteele kahjud, mis tekkinud niisuguste dokumentide puudumisest või nõuetele mittevastavusest, kui ta ei suuda tõestada, et kahju tekkimises on raudtee ise süüdi.

Kauba teeloleku vältel täidab raudtee kõik tolli, aktsiisi ja politseilised toimetused oma ametnikkude või vahetalitajate kaudu. Kauba kohalejõudmisel on kaubasaajal õigus isiklikult või vahetalitaja kaudu toimetada tolli, aktsiisi ja muid talitusi, kui selle kohta pole saatekirjas vastupidiseid eritingimusi.

§ 57. Saatja võib veoraha ning lisamaksud (§ 58) tervelt või osalt tasuda juba kauba esitamisel ärasaateks.

Saatejaam nõuab veoraha ja lisamaksud ette: 1) kui veoks esitatud kaup kuulub ruttu rikkiminevate hulka; 2) kui kauba väärtus ei kindlusta veoraha ja 3) kui saatja enda poolt tunnustatud või määratud korras tões- tatud (§ 54) puuduliku pakendi tõttu võimalik on kauba osaline kaotsimine või väärtuse ala- nemine. Kaubasaaja tasub saatmisel tasumata jäänud veoraha ja lisamaksud.

§ 58. Veoraha ja lisamaksud arvatakse maksvate tariifide järgi ja nende summad märgitakse saatekirja.

§ 59. Peale § 58 ettenähtud maksude tasub kaubaomanik raudteele kulud, mis tehtud

tema arvel 1) tollimaksude õiendamiseks ja 2) pakendi korraldamiseks, kui see võetud ette kauba alalhoiu huvides ning tingitud kauba omadustest.

Pakendi korraldamise ja parandamise tar- vilikkuse tõestuseks teeb vastava akti (§ 3) selle jaama ülem, kus pakend parandatud.

Need kulud märgitakse saatekirja, lisades juurde tõendavad dokumendid.

§ 60. Raudteele ei ole lubatud, kaldudes kõrvale tariifidest, teha veohinna alandusi kaubaomanikkudele ega anda kellelegi veo eesõigusi. Sel alal tehtud kokkulepped loe- takse maksvusetuks.

§ 61. Saatjal on õigus määrata lunamaksu kaubale selle väärtuseni.

Lunamaksuga saatmise eest võetakse komis- jonimaksu tariifi järgi.

Lunamaksuga kaupa vastu võttes annab saatejaam saatjale erilise vormi järgi luna- maksu tunnistuse. Saatja võib lunamaksu saa- jana anda üles tunnistuse esitaja või nimeliselt tähendatud isiku. Vastavalt väljaantavale tun- nistusele valmistab saatejaam lunamaksu teada- ande ja saadab selle muude veodokumentidega sihtjaamale.

Lunamaksuga saadetisi antakse välja ainult pärast lunamaksu tasumist sihtjaama kassasse. Maksu vastuvõtmisest teatab sihtjaam viivi- tamata saatejaamale, saates tagasi lunamaksu teadaande. Pärast teadaande kättesaamist saa- tejaam maksab välja lunamaksu kolme päeva jooksul.

Nimelise tunnistuse edasiandmisel kol- mandale isikule tehakse tunnistusele selle- kohane pealkiri üleandja ametlikult tõestatud allkirjaga.

Kauba väljaandmise eest eksikombel, sisse nõudmata lunamaksu summat, vastutab raud- tee, kusjuures vastutus ei ületa kauba väärtust ja raudteele jääb regressiõigus kaubasaaja vastu.

Lunamaksud, mis jäänud nõudmata aasta jooksul pärast nende sissemaksmist, lähevad raudtee korraldusse raudteeteenijate hoole- kande otstarbeks.

Tariifis antakse üksikasjalised määrused käesoleva paragrahvi täitmise kui ka luna- maksu suurendamise, vähendamise või muut- mise kohta kaubasaatjate poolt.

§ 62. Raudtee toimetab kaupade sisse-, välja- ning ümberlaadimisi, välja arvatud tarii- fis ettenähtud juhud.

Tariifis määratakse aeg, mille jooksul kau- bakäsutaja on kohustatud laadima, kui ka maksumäär vagunite kinnipidamise eest üle laadimiseks määratud aja.

Kui laadimist toimetab kaubakäsutaja, siis on ta ka vastutav tema korraldusse antud vagu-

nite ja laadimisabinõude vigastamatuse eest, kuivõrd need vigastused ei olene raudtee süüst.

§ 63. Pärast saatekirja duplikaadi väljaandmist on kaubakäsitamise õigus:

1) nimeliste saadetiste suhtes kaubasaatjal või -saajal, selle järgi, kumb esitab saatekirja duplikaadi;

2) nimetute saadetiste suhtes saatekirja duplikaadi pidajal.

Kaubakäsitamise õiguse nimelise saadetise suhtes kaotab kaubasaatja, kuigi tema käes on saatekirja duplikaat, sest ajast, kui sihtjaamas saatekiri kaubasaajale kätte antakse (§ 70).

§ 64. Kaubakäsitaja on õigustatud nõudma saatejaama kaudu: 1) kauba tagasiandmist saatejaamas — kuigi kaup on juba sealt saadetud välja; 2) kauba väljaandmist vahejaamas või jaamas, mis sihtjaamast kaugemal, või ka kõrvalteel asuvas jaamas ja 3) kauba väljaandmist saatekirjas tähendatud saaja asemel kolmandale isikule.

Raudteel ei ole õigust keelduda neid korraldusi täitmast ja ta jääb vastutavaks kahjude eest, mis tekkinud nõude mittetäitmisest, kui ta ei suuda tõestada, et kõneallevate korralduste täitmine oli võimatu korrapärast liikumist takistamata või mõnel muul kaaluval põhjusel.

Kaubakäsitaja nõuded saatejaamale antakse kirjalikult ühes saatekirja duplikaadiga, mis jääb allkirja vastu saatejaama, kuni vastavast jaamast tuleb teade, et nõue täidetud ja saatekirja tarvilik parandus tehtud, või et nõudmist on võimatu täita. Tähendatud teate saamisel kannab saatejaam sellekohase märkuse saatekirja duplikaadile ning annab selle omanikule allkirja vastu tagasi.

Raudteel on õigus saada tasu käesolevas paragrahvis nimetatud nõuete täitmisega seotud kulude katteks. Kauba ümberadressimise nõude korral (ükskõik, kas saatejaama või teistesse jaamadesse) võib raudtee enne selle veo teostamist nõuda kõigi eelmise veo eest võlgude summade tasumist.

Tariifis antakse üksikasjalised eeskirjad käesoleva paragrahvi täitmiseks.

§ 65. Kui saatekirjas on tähendatud soov kauba kohalejõudmisest teatada (§ 48 p. 6), siis peab sihtjaam saatma sellekohase teate võimalikult kauba kohalejõudmise päeval, hiljemalt järgmise päeva kella 10-ni, ka sel juhul, kui kaup on saabunud enne kohaletoimetamise tähtaja lõppu.

Teates tuleb märkida saadetiselt tasumisele kuuluv summa, vähemalt umbkaudselt. Peale teate kättetoimetamise kulude tasumise peab kaubasaaja maksma ka teate valmistamise eest tariifis ettenähtud tasu. Kui teade raudtee süü läbi jääb saatmata ülalnimetatud tähtaja jook-

sul, siis ei või raudtee §§ 62 ja 66 ettenähtud vaguni seisumaksu ja kauba hoiumaksu nõuda päevade eest, mille võrra teadaande saatmine hilinenud. Kui sihtjaam ühel või teisel põhjusel ei saa täita kaubasaatja korraldust kaubasaajale teate saatmise suhtes, siis teatab ta sellest saatejaama kaudu kaubasaatjale ning vabaneb vastutusest ülesande täitmata jätmise eest.

Kaubasaatja võib nõuda teate saatmise tõendust, kui tema poolt ülesantud teate kättetoimetamise viis võimaldab allkirja või mõne muu kirjaliku dokumendi saamist.

Kaubasaaja võib sihtjaamas teatada aadressi ja märkida korra, mille järgi tulevad saata teated kaupade kohalejõudmise üle; säärane avaldus on jaamale kohuslik, kuigi see ei peaks olema kooskõlas kaubasaatja juhatustega saatekirjades.

Kui saatekirjas ei ole nähtud ette teatamist kaubasaajale, siis jääb teadasaamine kauba kohalejõudmisest kaubasaaja enese hooleks. Kui kaup ei ole veel jõudnud päralt ja kaubasaaja nõuab selle üle kirjalikku tõendust, siis jaam on kohustatud seda andma.

§ 66. Sihtjaam on kohustatud hoidma alal kohalejõudnud kaupu. Tariifis määratakse kaupade hoiumaks ning maksuta hoiuaeg.

§ 67. Kaupade ülemäärasel kogunemisel või nende aeglase väljaveo puhul saajate poolt on Teedeministril õigus lubada sissetulnud kaupu eraladudesse hoiule anda kaubaomanikude kulul või abistamiseks seisma panna teatavasse jaama saadetavate kaupade vastuvõtmist, kusjuures kaupade veoks vastuvõtmise keelu võib maksma panna ka igasuguse kauba või mõne üksiku kaubaliigi kohta. Nendeks juhtudeks võidakse tariifis näha ette lühendatud aeg maksuta kaubahoidmiseks ja vaguni seismiseks ning kõrgendatud maks kaubahoiu ja vaguniseisu eest; nende korralduste maksu aja määrab Teedeminister.

Käesoleva paragrahvi põhjal antavad Teedeministri korraldused astuvad jõusse kolmandal päeval pärast sellekohase teadaande jaamades väljapaneku päeva. Tehtud korraldused avaldatakse ka Riigi Teatajas.

§ 68. Kaubakäsitajad peavad ära viima jaamast tariifis ettenähtud eritähaga kaubad, mis kuuluvad ruttu rikkiminevate hulka, või mille hoid nõuab eriruumide sisseseadmist või suuremaid maa-alasid laokohaks, või mille kestev hoidmine ei ole soovitatav tulekahju või sanitaarses mõttes, või on tülikas nende suure mahu või vähesse väärtuse pärast.

Kui nende tähtaegade möödumisel kaubakäsitaja ei teata kirjalikult raudteele, mis kaubaga teha, siis on raudteel õigus seda ära müüa avalikul võistluspakkumisel tariifis ette-

nähtud korras. Kaubasaatjal on sel puhul õigus teha kauba kohta § 64 ettenähtud korraldusi ka ilma saatekirja duplikaadi esitamisetä.

Müügist saadud rahaga talitatakse § 80 ettenähtud korras.

§ 69. Veetav kaup on käsipandiks veoga ühenduses olevate maksude kindlustamiseks.

§ 70. Raudtee on kohustatud sihtjaamas andma välja kaupu jaama kaubanduslikkudeks toimetusteks lahtioleku ajal (§ 38) kohe pärast kaubaveoga seotud maksude õiendamist.

Kaup antakse välja 1) nimelise saatekirja järgi isikule, kelle nimele kaup adressitud, või tema volinikule, pärast nende isikutõestamist, 2) nimetu saatekirja järgi saatekirja duplikaadi esitajale.

Ühes kaubaga antakse saajale ka kauba saatekiri, kusjuures võetakse ära nimetu saatekirja duplikaat. Saatekirja märgitakse kõik kaubasaajalt sissenõutud maksud.

Nimelise saadetise vastuvõtmise ja raudtee poolt nõutud rahasummade maksmise üle annab kaubasaaja allkirja saadetise teekirjale. Nimetu saadetise kättesaamise ja selle veo eest rahamaksmise üle annab kaubasaaja oma allkirja saatekirja duplikaadile, märkides sellele ka makstud summa ning kas ta kauba vastu võtab ning arved õiendab enese või kellegi teise nimel; viimasel juhul märgitakse duplikaadile ka isiku või asutise nimi, kelle käsutusel teotseb kauba vastuvõtja. Need andmed märgib jaam kaubasaajale antavas saatekirjas.

Maksude tasumine võib sündida ka tsekkidega. Tariifis määratakse kauba väljaandmise kord maksude tasumisel tsekkidega kui ka volikirjade põhjal.

§ 71. Nimetu saatekirja duplikaadi kaotamisel duplikaadi kaotaja annab sihtjaamale kirjaliku avalduse, mis sisaldab võimalikult täielikud andmed duplikaadi sisu kui ka kaotaja õiguse kohta kauba peale. Avalduse esitamisel tasutakse ka kulud, mis tekivad teate saatmisest duplikaadi kadumise kohta kaubasaatjale kui ka isikule, kellele tuli saata kauba kohale jõudmise teade (§ 48 p. 6). Avaldust võib esitada ka saate- või mõnes muus jaamas, kuid sel puhul tasutakse kulud, mis tekivad avalduse saatmisest sihtjaama. Avalduse vastuvõtmise üle annab jaam kviitungi, millele märgitakse avalduse sisu ja vastuvõtmise aeg. Samal päeval teatab sihtjaam avalduse sisu telegraafi teel saatejaamale, edasiandmiseks kaubasaatjale, kui ka § 65 ettenähtud korras sellele isikule, kellele oleks tulnud saata kauba kohale jõudmise teade. Ühtlasi pannakse jaamas selleks määratud kohta kuulutus, milles tähendatakse duplikaadi kaotamise kohta tehtud avalduse sisu kui ka tähtaeg, mille möödu-

misel kaup antakse välja avalduses tähendatud isikule. Kuulutus peab olema väljas tähtaja lõpuni. Samasugune kuulutus pannakse välja samas korras ka saatejaamas. Kui möödunud kümme päeva kuulutuse väljajätmisest sihtjaamas, kuid mitte enne neljateistkümmet päeva möödumist kauba kohale jõudmisest, annab sihtjaam kauba välja avalduses tähendatud isikule, kui selleks ei tule § 73 tähendatud takistus. Kadunuks kuulutatud duplikaati, mis esitatud pärast kauba üלטähendatud korras väljaandmist, ei loeta enam maksvaks; raudtee ei anna tagasi seesugust duplikaati tema esitajale. Soovikorral viimane võib saada juhu üle koostatud akti ärakirja.

§ 72. Paragrahvis 68 tähendatud kaupu võib anda välja duplikaadi kaotsiminekul ka enne § 71 ettenähtud tähtaega, kuid siiski mitte enne seda päeva, mil need kaubad § 68 alusel kuuluksid müümisele. Seejuures kauba vastuvõtja peab esitama kautsjoni, mis temale tagasi antakse pärast § 71 ettenähtud tähtaja möödumist. Kautsjoni suurus arvatakse tariifimääruste põhjal.

§ 73. Kauba väljaandmist duplikaadi kaotamise kohta tehtud avalduse alusel takistab:

1) kadunuks kuulutatud duplikaadi esitamine ja

2) teiselt isikult avalduse esitamine sama duplikaadi kaotamise kohta.

Esimesel juhul antakse kaup välja duplikaadi esitajale, ilma et raudtee oleks kohustatud tegema kindlaks kauba vastuvõtja õigust selle saamiseks või vastutama väljaandmise eest; nõutav on ainult, et duplikaadi esitaja annaks kirjaliku palve kauba väljaandmiseks, märkides palves oma elukoha, samuti ka isiku, kes kauba saab — kui kauba vastuvõtja ei teotse oma nimel. Teisel juhul jäetakse kaup välja andmata kuni omanduseõiguse vaidluse kohtu korras lahendamiseni, kuid raudtee pole kohustatud niisugust kaupa hoidma kauem, kui on nähtud ette nõudmatute kaupade hoidmiseks, ja võib kauba pärast hoiutähtaja möödumist müüa ära § 80 ettenähtud korras, kuna § 68 tähendatud kaubad müüakse samas paragrahvis ettenähtud korras.

§ 74. Raudtee võib oma vastutusel kauba anda välja ka väljaspool §§ 71—73 ettenähtud korda, kindlustades ennast oma äranägemise järgi. Kaup antakse välja ühes saatekirjaga teekirjale võetava allkirja vastu.

§ 75. Duplikaadi kaotsiminekul tuleb paragrahvides 71—74 ettenähtud korda käsitleda ka neil juhtudel, kui nõutakse kahjutasu kauba kaotsimineku või rikke (§§ 94 ja 95) või tähtjaks kohale mittetoimetamise eest (§ 44).

§ 76. Kaubasaajal on õigus nõuda väljaantava kauba ülekaalumist, mille eest võetakse

kaubasaajalt tariifis määratud kaalumaksu, kui ülekaalumisel ei selgu tariifis kindlaksmääratud kahanemise normist (§ 97) suuremat kaaluvahet või kui kaal on saatekirja märgitust suurem.

§ 77. Kui pärast kauba vastuvõtmist ärasaateks (§ 53), kuid enne selle väljaandmist kaubasaajale (§ 94), selgub kauba osaline või täieline rike või kaotsimine, siis asub raudtee viivitamata tekkinud kahju suuruse kindlakstegemisele.

Selleks ettenähtud kauba läbivaatus toimub kahe tunnistaja ning tarbekorral ekspertide ja võimaluse korral kaubakäsitaja juuresolekul.

Kauba läbivaatuse üle tehakse akt, millest kaubakäsitajale ta soovi korral antakse makсутa ärakiri.

Teedeminister määrab akti koostamise korra ja vormi.

Samas korras vaadatakse üle ka kaubad, mis tulevad hävitada politsei nõudel või sanitaarsetel põhjustil või mis tulevad anda üle kohtu või politsei korraldusse.

§ 78. Kaotsiläinud kauba ülesleidmisel enne kahjutasu väljamaksmist teatatakse sellest viivitamata kaubakäsitajale; leitakse aga kaup pärast tasu väljamaksmist, on raudtee kohustatud sellest kaubakäsitajale teatama ainult sel juhul, kui viimane on teinud tasusaamise kviitungile avalduse, et ta kauba leidmise puhul soovib selle vastu võtta. Sellekohase avalduse tegemise üle antakse kahjutasusaajale kirjalik tunnistus.

Kui kaubakäsitaja kahe nädala jooksul pärast ülesleidmise teadaande saatmist ei nõua kauba maksuta toimetamist saate- või sihtjaama ja väljaandmist, siis loetakse ta kauba vastuvõtmisest loobunuks. Samuti kaotab kaubakäsitaja oma õiguse kauba peale, kui kahe nädala jooksul pärast kauba kohaletoimetamise teadaande ärasaatmist kaup jääb välja võtmata ja saadud kahjutasu tagasi maksmata.

§ 79. Kaup, mis pole võetud välja neljateistkümnepäeva jooksul, arvates sihtjaama jõudmise ajast, loetakse nõudmata jäetuks. Kauba nõudmatajäamisest teatab sihtjaam viivitamata kaubasaajale. Saatjal on õigus teha nõudmata jäänud kauba kohta korraldusi käesoleva seaduse § 64 korras ka ilma saatekirja duplikaadi esitamiseta. Nende korralduste täitmisel raudtee ei kanna vastutust isiku ees, kelle käes on duplikaat. Kui aga enne saatja poolt tehtud korralduse teostamist kaup saama ilmub saatekirja järgi kaubasaajaks määratud isik, olgu ta tähendatud nimeliselt või duplikaadi esitajana, siis antakse kaup välja, teatades sellest kaubasaajale.

§ 80. Kui nõudmata jäetud kauba kohta kahe kuu jooksul, arvates kohalejõudmise päevast, saatja poolt ei tehta mingit korraldust ja saaja ei ilmu kauba järele, siis müüakse kaup avalikul võistluspakkumisel tariifis määratud korras.

Müügist saadud rahast arvatakse maha raudteel saadaolevad summad, kuna ülejääk makstakse välja nõude korral: 1) kui saadetisel pole lunamaksu, siis — saatekirja nimeliselt kaubasaajana tähendatud isikule või duplikaadi esitajale; 2) on saadetis lunamaksuga, siis — lunamaksu saajale lunamaksu määran ja ülejääk — saatekirja nimeliselt tähendatud kaubasaajale või duplikaadi esitajale.

Kui aasta jooksul, arvates müügipäevast, keegi ei tõesta oma õigust selle ülejäägi saamiseks, siis läheb ülejääk raudtee korraldusse raudteeteenijate hoolekande otstarbeks.

IV peatükk.

Raudtee vastutus.

§ 81. Raudtee on kohustatud tasuma kahju, mis on kellelegi tekkinud raudtee ekspluatseerimisel juhtunud surma või tervisliku vigastuse tagajärjel. Tasumaksmisest vabaneb raudtee ainult siis, kui ta tõestab, et õnnetusjuhus süüdi ei ole raudtee ega tema agendid või et õnnetusjuhu põhjuseks oli vääramatu jõud.

Õnnetusjuhtude puhul raudteeteenijatega ja -töölistega makstakse tasu surma või vigastuse korral sellekohaste seaduste järgi.

§ 82. Eelmises (81) paragrahvis tähendatud tasu makstakse kahjukannatanud isiku soovil kas terve kahjutasu summa ühekordse tasumise või iga-aastaste osamaksude näol. Uute asjaolude ilmsikstulekul võib raudtee või kahjusaaja nõuda kohtu teel iga-aastaste osamaksude määra vähendamist või suurendamist.

§ 83. Raudtee vastutab kahjude eest, mis põhjenevad tema teenijate ametitalitustel kui ka teiste isikute tegevusel, kes määratud raudtee poolt vedude ning nendega seotud operatsioonide teostajaiks. Seejuures on raudteel õigus nõuda kahjutasu neilt isikult, kelle süü läbi kahju tekkinud.

§ 84. Eelkokkulepped raudtee ja reisijate, kaubasaatjate või -saajate vahel, mille eesmärgiks on vabastada raudtee käesolevas seaduses ettenähtud vastutusest või muuta seda vastutust, loetakse tühisteks.

§ 85. Rongist seadusevastaselt kõrvaldatud reisija on õigustatud saama tagasi piletihinna sõitmatajäänud maa eest maksva tariifi järgi ja tasu nõudma kahju eest, mis temale tekkis rongist kõrvaldamisega.

§ 86. Raudtee ei vastuta kahjude eest, mis tekkinud reisijaile rongide hilineamise läbi. Kui siiski rong on hilineanud seevõrd, et sõlmejaamas, kus reisijal oli vaja istuda ümber, vastav rong ennõ sõidab ära, siis on reisijal õigus loobuda edasisõidust ning nõuda nii sõidupileti täie hinna ja pagasiveoraha tagasimaksmist kui ka maksuta tagasisõitu ning pagasivedu lähtejaama. Maksuta tagasisõit on lubatav üksnes lähtejaama mineva esimese rongiga. Sõiduraha ning pagasiveoraha tagasimaksmise nõue tuleb avaldada enne tagasisõitu.

Kui rongi hilineamise tõttu reisija pileti tähtaeg lõpeb enne sihtjaama jõudmist, peab raudtee pikendama pileti tähtaega.

Tariifis määratakse sõidu- ja pagasiveoraha tagasimaksmise, samuti ka pileti tähtaja pikendamise kord.

§ 87. Raudtee vastutab veoks vastuvõetud pagasi kaotsimineku või rikke läbi tekkinud kahjude eest, kui ta ei suuda tõestada, et selle põhjuseks oli vääramatu jõud, pagasi enese omadus või selle omaniku süü.

Pagasi kaotsimineku korral võib raudteelt nõuda tasu: 1) kui kahjusumma tõestatud, siis selle kahju katmist, kuid mitte rohkem kui 10 krooni iga puuduva bruttokaalu kilogrammi eest; 2) kui kahjusumma tõestamata — 5 krooni iga puuduva bruttokilogrammi eest. Raudtee poolt kindlustatud pagasi kadumise puhul raudtee tasub kindlustuse summa. Kaotsiläinud pagasi veoraha makstakse tagasi.

Pagasi rikkumise korral tasub raudtee kahju tegelikus suuruses, kuid mitte rohkem kui punktis 1 või 2 ettenähtud kaotsimineku juhtudel.

§ 88. Rohkemvõtted, s.o. raudtee poolt veoraha ja teiste maksude arvel ülemäära võetud summad, makstakse tagasi selle isiku nõudel, kellelt saadud rohkemvõtted. Tariifis määratakse rohkemvõtetest teatamise kord asjastuhvitatud isikuile. Paragrahvi 121 järgi aegunud rohkemvõtte summad lähevad raudtee tuludeks.

§ 89. Vähemvõtted, s.o. eksliku väljaarvamise puhul saamata jäänud veoraha ja muud maksud, nõutakse sisse kaubasaajalt või, kui kaubasaadetis jääb välja ostmata, kaubasaatjalt. Vähemvõtte kustutamiseks võib kasutada samalt isikult saadud rohkemvõtteid.

§ 90. Raudtee vastutus käesoleva seaduse järgi kaubaveo alal algab veolepingu sõlmimise ajast (§ 53); oma tegevuse eest enne veolepingu sõlmimist vastutab raudtee üldiste seaduste põhjal, välja arvatud käesolevas seaduses ettenähtud juhud.

§ 91. Kui veost võtab osa mitu teed (otseühenduslik vedu), siis on iga tee kauba ja

saatekirja vastuvõtmisega vastutav veolepingu alusel ning on kohustatud teostama vedu kooskõlas saatekirja andmetega.

Veolepingu põhjal tekkinud nõuetega võib kaubakäsutaja ja lunamaksu asjus lunamaksu nõudja esineda oma äranägemisel kas saate- või sihttee vastu, või selle raudtee vastu, kelle süü läbi kahju tekkinud.

§ 92. Kui raudtee on seadusevastaselt keeldunud kauba vastuvõtust, siis on kaubasaatjal õigus nõuda raudteelt ainult kauba jaama toomise ja sealt tagasiviimise kulude tasumist.

§ 93. Kauba omanikul on õigus lugeda kaupa kaotsiläinuks, kui sihtjaam nõude peale ei anna välja ruttu rikkiminevaid kaupu § 68 ettenähtud tähtajal ja teisi kaupu kolmekümne päeva jooksul, arvates mõlemal juhul kohaletoimetamiseks määratud tähtpäevast (§ 44).

§ 94. Raudtee vastutab kauba kaotsimineku (§ 93) või rikke eest, mis on juhtunud veolepingu sõlmimise (§ 53) ja kauba väljaandmise vahelisel ajal. Raudtee vabaneb vastutusest siis, kui ta tõestab, et kaotsimineku või rike on tulnud: 1) kaubakäsutaja süü läbi või tema korralduste täitmise tagajärjel (§ 64) või 2) vääramatu jõu läbi.

Kauba terveoleku eest, arvates selle üleandmise ajast raudteelt tollivalitsusele, vastutab raudtee ees tollivalitsus. Samuti vastutab ka tollivalitsus raudteele kuuluvate maksude sissenõudmise eest, kui kauba annab välja tollivalitsus. Vabariigi Valitsus annab lähemad määrused tollivalitsuse vastutuse kohta.

Vastutus kaupade terveoleku eest, mis kaubasaatja või kaubasaaja nõudel antakse välja laadimatult erateeharudele, läheb üle kaubaomanikule, temalt või tema asetäitjalt allkirja saamisega vaguni terves olekus vastuvõtmise kohta. Vaguni avamine väljalaadimiseks erateeharul toimub raudteeametniku juuresolekul.

§ 95. Raudtee ei vastuta kahjude eest, mis tekkinud: 1) kauba rikkiminemise tõttu, mis on tingitud veost lahtistes vagunites — kui seda veoviisi tarvitati tariifimääruste põhjal või saatekirjas tähendatud kokkuleppel kaubasaatjaga; 2) pakendi puudumise või puudulikkuse tõttu, kui kauba omadused rikke ärahoidmiseks nõudsid korralikku pakendit, kuid kaup oli antud veoks pakendita või puuduliku pakendiga; 3) ebakorraliku laadimise tagajärjel, kui tariifimääruste põhjal või saatekirjas tähendatud kokkuleppel saatjaga pealelaadimist või väljalaadimist toimetas kaubasaatja või -saaja; 4) kauba enese omadustest rikki minna või kahaneda purunemise, roostetamise, sisemise rikke, nõrgumise, kokku kuivamise või laialipuistumise läbi; 5) elusloomadele — raudteeveo enese mõjul looma-

dele; 6) kaupade kui ka loomade saatmise puhul, mida veetakse tariifimääruste või saatekirja põhjal saatja saatel, kelle ülesandeks oli tekkinud kahju ära hoida.

Kui asjaoludest selgub, et kahju võis tekkida ülalnimetatud põhjustest, siis jääb kahjutasunõudja tõestada, et need põhjused polnud kahju tekkimisel mõõduandvad.

§ 96. Raudtee ei kanna veolepingust järelduvat vastutust nende kaupade veo juures, mille vedu keelatud või ainult erilistel tingimustel lubatud (§ 52) — kui need kaubad saadeti vale nimetuse all või kui saatja ei täitnud nende kohta käivaid ettevaatusenõudeid; särasel korral langeb kaubasaatjale vastutus kõigi tekkida võivate tagajärgede eest.

Veoks keelatud kaubad antakse nende leidmisel raudteepolitsei korraldusse.

§ 97. Kaupade eest, mis oma loomulikkude omaduste tõttu veo juures harilikult oma kaalust teatava osa kaotavad, vastutab raudtee ainult seevõrd, kuivõrd puudujääk kaalus ületab loomuliku kahanemise. Need normid määratakse tariifis.

Kui mitu kaubakohta veetakse ühe saatekirjaga ja üksikute kohtade kaal on märgitud saatekirjas või muul teel tehtud kindlaks, siis arvestatakse kahanemine iga koha pealt eraldi.

Käesolevas paragrahvis tähendatud vastutuse piiramine jääb ära, kui kahjutasunõudja tõestab, et kaal ei kahanenud kauba omaduste tõttu, või teeb kindlaks, et kahanemise norm ei vasta kõne all oleva kauba omadustele ega neile asjaoludele, millistel tekkis kahanemine.

Kahanemist ei arvestata tasumaksimisel kauba täieliku kaotsimineku puhul.

§ 98. Kaotsiläinud kui ka rikutud ja selle tagajärjel kaubasaaja poolt vastu võtmata jäetud kauba eest arvatakse kahjutasuks kauba hind, mis oli maksev väljasaatmise ajal saatekohas. Peale selle makstakse tagasi veoraha, tollimaks ja kõik muud veolepingu järgi kantud kulud. Kui kahjutasunõudja ei ole esitanud kauba hinda tõestavaid andmeid, siis arvatakse kahjutasu saatekohas börsihinna järgi, selle puudumisel — turuhinna järgi, mõlemate puudumisel — hariliku hinna järgi.

Rikutud kauba eest, kui kaubasaaja selle siiski võtab vastu, maksab raudtee summa, mille võrra kauba väärtus vähenenud.

Kaubakäsitajal on õigus keelduda vastu võtmast rikutud kaupa või niisugust kaupa, millest osa läinud kaotsi, ja nõuda kahjutasuks täit hinda ainult sel korral, kui kaup rikke või kaotuse tagajärjel enam täielikult ei vasta esialgsele otstarbele.

§ 99. Kauba vastuvõtmisega kustuvad kõik veolepingust järgnevad nõudmised raudtee vastu.

Erandina sellest eeskirjast ei kustu kahjutasu nõudmised raudtee vastu:

1) kui õigustatud isik tõestab, et kahju põhjeneb raudtee kuritahtlikkusel või hooletusel;

2) kui nõudmine põhjeneb raudtee viivitusel (§ 102);

3) kui osaline kauba kaotsimineku või vigastus enne kauba vastuvõtmist käesoleva seaduse § 77 vastavalt kindlaks on tehtud või kui see kindlakstegemine (§ 77) raudtee süü läbi on jäänud teostamata;

4) kui nõudmised puudutavad lunamaksusid (§ 61) või rohkemvõtteid (§ 88).

§ 100. Kauba kaotsi- või rikkimineku puhuks teatava suurusega tasu kindlustamiseks on kaubasaatjal õigus, teatades saatekirjas kauba väärtuse, kindlustada kaupa, makstes selle eest raudteele tariifis ettenähtud maksu.

Tariifis antakse määrused kindlustatud kaupade veo kohta.

§ 101. Eritariifide järgi veetavate kaupade kaotsimineku või rikke puhuks võib neis tariifides näha ette piiratud vastutust.

§ 102. Raudtee on vastutav kauba kohaletoimetamise eest tähtaja jooksul (§ 44). Viivituse korral on kaubaomanikul õigus nõuda raudteelt tasuks 5% veoraha summast (ilma lisamaksudeta) iga viivitusepäeva eest, kusjuures kogu tasu ei või ületada veoraha summat.

Tasunõuded viivituse eest esitatakse §§ 110—116 ja 122 ettenähtud korras. Tasunõude õigus aegub 14 päeva jooksul, arvates kauba väljaandmise päevast.

§ 103. Kui raudtee ei maksa välja veolepingul põhjenevat kahjutasu või rohkemvõtteid ühe kuu jooksul, arvates tasunõude päevast, siis võidakse temalt nõuda kinnipeetud summa pealt 6% aastas, arvates nõude esitamise päevast raudteele, või kui seda pole tehtud, siis kohtuliku nõude alustamise päevast.

§ 104. Veolepingust järelduvate nõuetega võib esineda raudtee vastu ainult kaubakäsitaja; lunamaksu väljaandmise nõude võib esitada üksnes see, kel lunamaksu tunnistuse järgi õigus saada seda lunamaksu.

Käesolevas paragrahvis tähendatud nõudeõiguse edasiandmine teisele isikule on keelatud, välja arvatud õiguste edasiandmine kaubasaaja ja kaubasaatja vahel ning kindlustuse seltsidele ja speditiooni-äridele.

§ 105. Iga raudtee on kohustatud teistele veost osavõtnud raudteedele tasuma neile kuuluvat summa, mis veolepingu põhjal tema poolt sisse nõutud või sisse tuli nõuda.

Saamatajäänud summade eest vastutab see raudtee, kelle süü põhjustas nende summade saamatajäämise.

§ 106. Raudtee, kes kahjutasu välja maksnud, on õigustatud veost osavõtnud raudteedelt tagasimaksu nõudma järgmistel alustel: 1) kui kahju tekkinud ainult ühe raudtee süü läbi, siis langeb vastutus ainult sellele raudteele; 2) kui kahju tekkinud mitme raudtee süü läbi, siis vastutab igaüks neist selle kahju osa eest, mis tema süü tõttu tekkinud; 3) kui niisugune vastutuse jaotus asjaolude tõttu võimatu või kui ei saa selgitada, missugune tee on süüdi kahju tekkimises, siis jaguneb vastutus kõigi raudteede vahel, välja arvatud need, kes suudavad tõestada, et kahju pole tekkinud nende teedel. Sel juhul on iga raudtee vastutus proportsionaalne selle veomaksu osaga, mis temal tariifi järgi oleks olnud saada kauba korralliku päralejõudmise puhul. Jääb mõni vastutavatest raudteedest maksujõuetuks, siis jaotatakse tema peale langev vastutuseosa kõigi teiste veost osavõtnud raudteede vahel, proportsionaalselt neile kuuluva veorahaga.

§ 107. Eelmises (106) paragrahvis ettenähtud kord on maksev ka veotähtaja rikkumisel. Kui viivitus on tekkinud mitme raudtee süü läbi, siis vastutab iga raudtee vastavalt oma teel juhtunud viivituse vältusele. Veotähtaja jaotamine otseühenduse-raudteede vahel sünnib, kui nende vahel pole sellekohast kokkulepet, Teedeministri määruste põhjal.

§ 108. Juhul, kui raudtee, kelle vastu astus jõusse kohtuotsus kahjutasumise või lunamaksu väljaandmise asjus, esineb kahjutasu tagasinõudmisega (§ 106), loetakse eeltähendatud kohtuotsus maksu kohustuse kui ka maksu suuruse mõttes kohuslikuks ka kõigi teiste raudteede kohta — kui need olid kutsutud kolmandate isikutena asjast võtma osa (§ 118), kusjuures ei ole mõõduandev, kas nad asjast võtsid osa või jäid eemale.

§ 109. Ühe raudtee poolt väljamakstud kahjutasu tagasinõudmisel (§§ 106 ja 107) ei vastuta teised raudteed solidaarselt, kuid siiski peab raudtee, kes soovib kasutada tagasinõude õigust, oma nõude esitama korraga kõigi veost osavõtnud raudteede vastu ühes ja samas kohtus. Vastasel korral kaotab raudtee tagasinõude õiguse kõigi tema poolt protsessi tõmbamata jäetud raudteede vastu.

Tagasinõue kõigilt raudteedelt otsustatakse kohtus ühe ja sama otsusega.

Asja juurde tõmmatud raudteedel ei ole õigust neilt väljamõistetud kahjutasu osa nõuda tagasi teistelt raudteedelt.

II osa.

Raudtee tegevuse alal tekkinud nõuete kohtualluvus ja aegumine ning raudtee vastu sihitud otsuste täidesaatmise kord.

I peatükk.

Kohtualluvus.

§ 110. Nõue veolepingu alal kui ka muu tasu nõue raudtee ekspluateerimisel tekkinud kahju eest tuleb kahjusaajal esitada raudteevalitsusele ning kohtulikku nõuet mitte enne alata, kui raudteevalitsus tasumaksmise kas täielikult või osaliselt lükanud tagasi või kui tasunõude esitamisest on möödunud üks kuu.

§ 111. Paragrahvis 110 nimetatud nõue esitatakse kirjalikult; nõudes peab tähendatama nõude alus ja nõutava summa suurus, nõudja elukoht ja raudteejaama nimetus, kus nõudja soovib tasu väljamaksmist. Nõue antakse kas otsekohe raudteevalitsusse, kellelt kahjutasu nõutakse, või ühele selle raudtee jaamaülemaist. Nõudel peavad juures olema nõuet tõendavad dokumendid või kinnitatud ärakirjad neist.

Nõudekirja vastuvõtmise üle annab raudteevalitsus või vastaval korral jaamaülem tunnistuse, milles tähendatakse kirja esitamise aeg ja kirjale juurdelisatud dokumendid.

§ 112. Raudteevalitsus on kohustatud teatama tasunõudjale ülesantud aadressi järgi, kas ta on nõus rahuldama nõuet või mitte; nõusoleku korral teeb raudteevalitsus korralduse tasusumma väljamaksmiseks, vastasel korral saadab nõudele juurdelisatud dokumendid tagasi.

§ 113. Isik, kes alustab raudtee vastu kohtuliku nõude, ilma et oleks esitanud § 111 ettenähtud korras nõuet samale raudteevalitsusele või oleks oodanud ära § 110 ettenähtud tähtaja möödumist, kaotab sel puhul, kui raudteevalitsus kohtus tema nõude tunnustab täielikult või osaliselt õigeks, õiguse saada raudteelt kohtu- ja asjaajamiskulude katmist vastavalt raudtee poolt õigekstunnustatud nõudesummale. Peale selle peab nõudja raudteele tasuma viimase poolt õigekstunnustatud summale vastavalt kohtu- ja asjaajamiskulud.

§ 114. Raudtee poolt või raudtee vastu alatud nõuded alluvad kohtutele, vastavalt nõude liigile ja suurusele, §§ 115—117 ettenähtud korras. Juhtudel, mis pole nähtud ette nimetatud paragrahvis, talitatakse kohtualluvuse määramisel üldise korra järgi.

§ 115. Raudtee vastu sihitud kohtulikud nõuded, mille aluseks on reisijate, pagasi või kauba vedu, või raudtee ekspluateerimisel juhtunud surm, tervislik vigastus või aine-line kahju, esitatakse nõudja äranägemisel

kas vastava raudteevalitsuse, saate- või sihtjaama asukoha, või sündmuse koha järgi.

Kui raudtee vastu alatava protsessi aluseks on kahjutasunõue kaupade ärasaateks vastuvõtmise korra rikkumise eest enne veolepingu sõlmimist, siis esitatakse nõue raudteevalitsuse või saatejaama asukoha järgi.

§ 116. Raudtee vastu sihitud kohtulikud nõuded, mille aluseks on kauba või pagasi vedu otseühendusliku veolepingu järgi, esitatakse nõudja äranägemisel kas saate- või sihttee vastu või selle raudtee vastu, kelle süü läbi kaup või pagas läinud kaduma või rikuti, vastavalt saate- või sihtjaama või raudteevalitsuse asukohale.

§ 117. Raudteede omavahelised kohtulikud nõuded, mille aluseks on otseühenduslikud veolepingud, esitatakse sellele kohtule, kelle piirkonnas asub kostjana esinev raudteevalitsus.

§ 118. Raudtee palvel, kelle vastu on tõstatatud kohtulik nõue otseühendusliku veo alal, kutsub kohus asja juurde kolmandate isikutena ka teised raudteed, kes võtnud osa veost.

§ 119. Raudtee vastu sihitud kohtulikkude nõuete asjus saadetavad kohtukutsed, tagaselja tehtud otsuste ära kirjad ja kõik muud kostjale kätteandmiseks määratud kirjad saadetakse kostjana esinevasse raudteevalitsusse.

II peatükk.

Nõuete aegumine.

§ 120. Veolepinguist järelduvate nõuete kui ka raudtee ekspluateerimise tõttu tekkinud muude kahjude eest tasunõude esitamise tähtaajaks on üks aasta, välja arvatud § 102 ettenähtud juhud. Aasta jooksul aegub ka raudtee õigus nõuda reisijate ning kaubaomanikkude poolt temale tehtud kahju katmist kui ka vähemvõtete tasumist. Sama aegumise tähtaeg on maksev ka raudteede nõuete kohta, mis tekivad vastastikuste arvete õiendamisel otseühenduslike vedude alal.

§ 121. Paragrahvis 120 ettenähtud üheaastane aegumise tähtaeg arvatakse: 1) tasunõude asjus pagasi või kauba rikke või osalise kaotsimineku eest — pagasi või kauba väljaandmise päevast; 2) tasunõude asjus pagasi või kauba täieliku kaotsimineku eest — nende kohaletoometamiseks määratud tähtaja möödumisest (§§ 34 ja 44); 3) rohkem- ja vähemvõtete nõude asjus — kauba väljaostmise päevast (§ 70); 4) lunamaksude asjus (§ 61) lunamaksu sissemaksmise päevast; 5) kõigi muude nõuete asjus — sellest päevast, mil nõude aluseks olev sündmus juhtunud, kui aga sündmuse tagajärjel oli jälgimine kriminaalkohtu korras, siis kriminaalasja lõpetamise või kohtuotsuse seadusjõusse astumise päevast.

§ 122. Paragrahvis 120 nimetatud üheaastane aegumise tähtaeg raudtee vastu sihitud nõuete suhtes on maksev ka alaealiste ja üldse eeskoste all olevate isikute kohta. Nõude aegumine (§ 120) katkeb kirjaliku tasunõude esitamisega vastutavale raudteele, või kui neid on mitu, siis ühele neist § 111 ettenähtud korras. Sel puhul ei arvata nõude aegumise tähtaja hulka aega, mis möödunud kirjaliku nõude esitamisest kuni raudtee vastuse teatamiseni nõudjale ning esitatud dokumentide tagasiandmiseni. Teistkordne nõude esitamine raudteele ei katkesta aegumist.

Päeva, millest arvatakse aegumine, ei loeta aegumise tähtaja hulka.

III peatükk.

Üldtarvitamiseks avatud eraraudtee omanikkudelt väljamõistetud summade sissenõudmise kord.

§ 123. Eraraudtee omanikult väljamõistetud summade sissenõudmisi ei või pöörata mingitele raudtee üksikuile päraldistele ega ka raudtee kassades olevaile rahalistele summadele.

§ 124. Asutused ja võimud, kes kohtuotsuseid viivad täide või kellel on õigus esitada seaduse poolt vastuvaidlematuks tunnustatud nõudeid, saadavad saadaolevate summade nõuded raudtee omanikule.

§ 125. Kui eraraudtee omanik kolme kuu jooksul, arvates väljamõistetud või vastuvaidlematu nõude kättesaamise päevast, ei toimetanud nõutavat summat selle ametkoha või võimu kätte, kelle ülesandeks on täita nõuet, siis on nõudjal õigus paluda vastavat kohut tunnustada võlgnev raudteeomanik maksujõuetuks.

§ 126. Eraraudtee omaniku maksujõuetuks tunnustamise korral on riigil õigus võtta oma kätte selle raudtee ekspluateerimine.

§ 127. Riik, võttes eelmise (126) paragrahvi põhjal oma kätte raudtee ekspluateerimise, jätkab selle raudtee ekspluateerimist omaniku arvel, kusjuures riik vastutab kolmandate isikute poolt esitatavate, ekspluateerimisest olenevate nõuete eest.

III osa.

Korrapidamine raudteel.

I peatükk.

Määrused kodanikkudele.

§ 128. Keelatud on raudtee rööbastee, tema ehitiste ning päraldiste vigastamine; samuti on keelatud iga tegu, mis võib takistada raudtee hädaohutut ja korralikku liikumist või mis pole kooskõlas raudteel maksva korraga.

§ 129. Ilma raudteevalitsuse erilise loata on keelatud käimine ja sõitmine rööbasteel kui ka üldse raudteemuldel ning rööbasteede vahel, väljaspool selleks määratud ülekäigu- või ülesõidukohti.

§ 130. Raudteest ülekäimine ja ülesõitmine on lubatud üldtarvitamiseks avatud ülesõidu- või ülekäigukohtadel: 1) kus valve olemas — üksnes siis, kui kaitsetõkked lahti; 2) kus valvet ja kaitsetõket pole — üksnes siis, kui pole näha või kuulda rongi liginemist, kusjuures raudteest ülekäija või ülesõitja enda kohuseks on hoiduda rongi või muu rööbasteel liikuva sõiduriista eest. Enne raudteest ülesõitmist peab sõitja vähendama kiirust seevõrra, et ta tarbekorral võiks kohe peatada sõiduriista.

Eraülesõidu- ja eraülekäigukohti võivad tarvitada ainult need, kellel on selleks õigus raudteega sõlmitud erilepingu põhjal.

§ 131. Raskekaalulisi ja muid asju, mis võivad vigastada raudteed või takistada liikumist raudteel, lubatakse vedada ülesõidukohtadel üle raudtee ainult raudteevalitsuse sellekohasel nõusolekul ja vajalikkude ettevaatuseabinõude tarvitusele võtmisel. Luba nõutatakse kas otsekohe raudteevalitsuselt või raudtee lähema jaamaülemale või teemeistri kaudu.

§ 132. Keelatud on loomade laskmine raudteeliini maariba piiresse, kus selleks ei ole eriluba, kui ka loomade ajamine üle rööbasteede, väljaspool ülekäigu- või ülesõidukohti.

§ 133. Keelatud on omavoliliselt: 1) avada ja sulgeda ülesõidukohtade kaitsetõkkeid; 2) seada ümber pööranguid ja signaale ja 3) liigutada kohalt veerevat koosseadet.

§ 134. Keelatud on lahtise tule tegemine raudtee sildade, ehitiste ja materjalide läheduses ning relvast laskmine raudtee poole selle relva maksimaalse laskekauguse ulatuses raudteest.

Käesolev paragrahv ei ole maksev kaitseväe- ja kaitseliiduosade kohta, kel on luba toimetada laskeharjutusi selleks määratud vagunitelt või raudtee läheduses, vastavalt juhtnõuridele laskmise kohta lasketiirudel ja -platsidel.

§ 135. Raudteeäärsete kinnisvarade kohta on maksvad järgmised eeskirjad:

1) Ehitiste püstitamine ei ole lubatud lähemale kui alljärgnevas kauguses raudtee maa-ala piirist:

- a) süttimatut materjalist ehitised, süttimatu katusega — 4 meetrit;
- b) puu- ja segaehitised, süttimatu katusega: linnade ja alevite administratiivpiirkonnas ja raudteejaamade piires (arvates jaamade piiriks peatee äärmiste

pöörangute vahe) — 4 meetrit, väljaspool linnade ja alevite administratiivpiirkonda ja raudteejaamade piire — 20 meetrit;

c) igasugusest materjalist ehitised, kui neil ei ole süttimatut katust — 40 meetrit.

2) Lõhkeainete- ja püssirohuvabrikute ja lõhkeainete kui ka püssirohu hoiukohtade ning pürotehniliste laboratooriumide ja tongide vabrikute kauguse raudtee maa-ala määramise Lõhkeainete, kaltsiumkarbiidi, atsetüleen, laskeriistade ja püssirongide seadus (RT 39—1930).

3) Kergestisüttivate ainete laod peavad olema vähemalt 20 meetri kaugusel raudtee maa-ala piirist. See kitsendus ei käi vilja- ja heinarõukude ja -saadude ega väetisainete kohta.

4) Suuremad kaevamistööd, mis võivad kutsuda esile raudtee maa-ala vajumist, on keelatud.

5) Kasvavad puud ja põõsad, mis vanaduse tõttu või muul põhjusel saavad raudteele hädaohhtlikuks või kahjutoovaks, kõrvaldatakse raudtee direktori otsusel raudtee korraldusel ja kulul, kusjuures omanikule nõudekorral tasutakse kahjud.

6) Enne raudtee ehitamist tekkinud, kuid punktide 1—4 nõuetele mittevastavate ehitiste, ladude ja kaevanduste laiendamine raudtee suunas on keelatud. Sel juhul, kui Teedeminister tunnustab need raudteele hädaohhtlikuks või kahjutoovaks, võib neid raudtee kulul kõrvaldada, kusjuures omanikule kokkuleppel raudteevalitsusega tasutakse kõik kahjud.

Kui raudteevalitsuse ja omaniku vahel ei jõuta kokkuleppele, siis võidakse vastav vara raudteele võõrandada üldseadustes ettenähtud korras.

§ 136. Ei ole lubatud raudteejaama varustavat veevoolu panna kinni ega juhtida teisale, kui sellest võib tekkida kahju raudteele. Nii sama ei ole lubatud ülemalpool raudtee veevärki veevõtte toru ümbruskonnas 2 km ulatuses juhtida jooksvatesse vetesse mustust, raiskvett või muud, mille tõttu kahju tekib veduritele või vesi muutub tarvitamiseks kõlbmatuks.

§ 137. Raudtee piires maa all kaevata või õonestada, samuti ka igasuguseid juhtmeid üle raudtee viia võib ainult raudteevalitsuse poolt kinnitatud erilise plaani järgi.

§ 138. Raudteevalitsuse hooleks on valvata, et ei teostataks paragrahvide 135, 136 ja 137 nõuete vastaseid töid. Kõik, mis tähendatud nõuete vastaselt pärast käesoleva seaduse maksimalkamist tehtud või ehitatud, tuleb raudteevalitsuse nõudel ära koristada. Raudteevalitsuse sellekohase meeldetuletuse tähelepanemata jätmisel võetakse süüdlased kohtulikule vastutusele, kuna tööd ja ehitised ära koristatakse kohtuotsuse põhjal, süüdlaste kulul.

§ 139. Paragrahvi 135 punktide 1, 2, 3 ja 6 eeskirjade rikkumisel ei vastuta raudtee tekkinud tule- ning muude kahjude ja õnnetuste eest.

§ 140. Raudteeäärsete ehitiste ja ettevõtete omanikkudele antakse raudteevalitsusest nende soovil sellekohased tunnistused, kui nende poolt kavatsesid või ette võetud ehitised ja tööd ei ole vastolus paragrahvidega 135 ja 136.

§ 141. Erijuhtudel, kui raudteele ei ole näha mingit kahju, võib raudteevalitsuse nõusolekul ja Teedeministri igakordsel kinnitamisel lubada kõrvalekaldumisi paragrahvi 135 punktides 1, 2 ja 3 ettenähtud nõuetest tingimusega, et raudtee ei vastuta tule- ja muude õnnetuste puhul.

§ 142. Teedeminister määrab raudtee jaamahoonete ja -hoovide tarvitamise korra kui ka tingimused, millele alluvad reisijad rongides, samuti määrab ta ruumid jaamades ja rongides, kus suitsetamine on keelatud.

§ 143. Raudteel on õigus sulgeda jaamaparroone mittereisijaile ja võtta tariifis määratud maksu isikuilt, kes reisipiletita soovivad pääseda perroonile.

§ 144. Riigi- ja omavalitsuse ametnikkudel on õigus oma ametikohuste täitmisel pääseda juurde kõigile raudtee päraldistele ja ruumidele, kuhu neil selleks ametitalitusel on tarvet, kuid nad peavad enne teatama sellest vastavale raudteeametnikule. Teatamisest on vabastatud raudteepolitsei ja raudteeinspeksioon.

§ 145. Peale § 142 põhjal antavates määrustes ettenähtud isikute on õigustatud jaama kinnioleku ajal viibima reisijate ruumes: 1) reisijad, kes jõudnud jaama, kuid ei saa sõita edasi sihtkohta tormi, tuisu, suurvee või pimedaja pärast või veoabinõude puudumisel — kuni edasisõidu takistuste möödumiseni; 2) teel haigestunud reisijad — esialgse arstiabi saamiseni; 3) iga kõrvaline isik, kes teel juhtunud õnnetuse tagajärjel või hädahoju puhul on sunnitud peavarju otsima jaamas kui kõige lähemas asulas kuni selle põhjuse möödumiseni; 4) ööajal rongilt kõrvaldatud reisijad.

§ 146. Kui rongiga teel juhtunud õnnetus, või rong jäänud seisma lumetuisku ja sel puhul vajaliste tööde tegemiseks ei jätku raudteel tarvitada olevaid abinõusid ja tööjõudusid ning on võimatu juurde palgata täiendavaid tööjõudusid — siis on raudteepolitsei, saades raudteevalitsuse sellekohase teadaande, õigustatud, leppides kokku välispolitseiga, tee parandamiseks ja õnnetuse juures vigastatud inimeste veoks käsutama õnnetusekohale lähemast ümbruskonnast tarvilikul arvul elanikke, varustatult veoabinõudega ja tööriistadega.

Teedeministril on õigus anda täiendavaid määrusi kohapealse abiandmise kohta rongi

õnnetuse või pikemaajalise seismajäämise korral kannatada saanud isikuile.

§ 147. Appikutsutuid veetakse raudteel õnnetusekohale ja sealt tagasi maksuta. Pärast töö lõpetamist saavad kutsutud isikud töökohal tasu raudteevalitsuse poolt iga päeva eest, mis sel puhul kodust ära oldud. See tasu ei tohi olla vähem tööliste keskmisest normeeritud päevapalgast.

§ 148. Korratustest raudteel või raudteemääruste rikkumisest raudteeteenijate poolt võivad reisijad kui ka kõrvalised isikud teatada raudteevalitsusele või politsei- või kohtuvõimudele. Raudteevalitsusele esitatud kaebuste peale teatab raudteevalitsus tagajärjest kaebajale viimase poolt teatatud aadressi järgi hiljemalt ühe kuu jooksul pärast asja selgitamist.

§ 149. Raudtee päralt oleva vara rikkumise eest arvatakse kahjutasu Teedeministri poolt kinnitatud hinnakirja põhjal või, kui selles puudub mõne asja hind, — asja tegeliku väärtuse järgi.

§ 150. Kui süüdlane ei tasu kohe eelmises (149) paragrahvis tähendatud riket või vigastust, siis tehakse asja kohta protokoll, mis antakse raudteevalitsuse korraldusse. Kahjutasu nõue toimub üldises kohtukorras.

§ 151. Paragrahvides 128—150 sisalduvad eeskirjad käivad ka raudteeteenijate kohta, kui nad ei ole teenistusekohuste täitmisel.

§ 152. Teedeminister annab §§ 128—151 alusel üldisi kui ka kohalikke määrusi.

II peatükk.

Eeskirjad raudteedeale.

§ 153. Raudtee ristlemisel muude teedega ehitatakse raudteel ülesõidukohad kas ühes pinnas rööbastega või teises pinnas rööbastee pealt või alt läbi. Seejuures peetakse silmas järgmist korda:

1) Raudtee ehitamisel tehakse ülesõidukohad vajaduse järgi, pidades silmas vastavate omavalitsuste ja maaomanikkude nõudeid, tähendades neid ülesõidukohti kinnitamiseks esitatud raudtee ehituseprojekti. Nende ehitamine ja korrashoid toimub raudtee kulul.

2) Kui pärast raudtee ehitamist tekib vajadus ülesõidukoha ehitamiseks, siis peavad asutused või isikud, kes vajavad ülesõidukoha, selles leppima kokku raudteevalitsusega. Kui ei jõuta kokkuleppele, teeb Teedeminister lõpliku otsuse ülesõidukoha ehitamise kohta.

3) Punktis 2 tähendatud ülesõidukohtade ehitusekulud tasutakse raudteele nende asutuste või isikute poolt, kes vajavad ülesõidukoha. Nende ülesõidukohtade korrashoiu kulud kannab: a) üldtarvitamiseks avatud

ülesõidukohtadel — raudtee, b) eraülesõidu kohtadel — vastava lepingu põhjal need asutused või isikud, kelle kulul ehitatud ülesõidukoht.

4) Ülesõidukohtade valve ja valgustuse vajaduse kohta tekkivad vaidlused lahendab lõplikult Teedeminister. Valvepidamine ja valgustamine teostatakse raudtee korraldusel ja kulul, välja arvatud eraülesõidukohad, milleste valvepidamise ja valgustuse kulud kannab kasutaja vastava lepingu põhjal.

Käesoleva paragrahvi nõuded on maksvad ka ülekäigukohtade suhtes.

§ 154. Raudteed annavad võimaluse korral jaamades ametiruumid politseile kui ka tollivalitsuse, postivalitsuse ja Kaitseministeeriumi asutustele. Nende ruumide soetamine ja korrashoid teostatakse raudteevalitsuse korraldusel, kuid vastavate asutuste kulul.

§ 155. Raudtee ühes kõigi tema päraldisetega ning veereva koosseadega ehitatakse ja peetakse niisuguses korras ja valve all, et rongide liikumine oleks täiesti hädaohutu.

Teedeminister annab üksikasjalisi määrusi tee, ehitiste, veereva koosseade, telegraafi, telefoni ja signalisatsiooni ehituse ja korrashoiu, samuti ka rongide liikumise kohta.

§ 156. Juhtudel, kui remondi puhul suletakse reisijate jaoks määratud jaamaruumid, seatakse nende asemele sisse teised, ajutised, tarvidusele vastavad ruumid.

§ 157. Reisijateruumide ja nende sisseadete korrashoid toimub Teedeministri poolt antud määruste kohaselt.

§ 158. Raudtee korraldab, kus selleks tarvet, hoiukambrid reisijate käsipakkide ajutiseks hoidmiseks raudteejaamades. Hoiuleantud asjade eest võetakse maksu raudteevalitsuse poolt määratud taksi järgi. Raudtee vastutab hoiukambrisse kui ka raudtee poolt ametisse seatud pakikandjate kätte antud asjade eest: 1) kui kahjusumma tõestatud — selle summa suurus, kuid mitte rohkem kui 100 krooni iga kadumaläinud paki eest; 2) kui kahjusumma tõestamata — 10 krooni iga kadumaläinud paki eest; 3) kui pakk kindlustatud — kindlustussumma suurus.

Rikutud asjade eest makstakse kahjutasu tegeliku kahju suuruses.

Hoiuleandjal on õigus kindlustada oma käsipakke § 31 korras.

Asjadega, mis hoiult pole viidud ära 30 päeva jooksul, talitab raudtee § 36 kohaselt.

§ 159. Teedeminister nimetab jaamad, kus einelauapidamine kohuslik.

Raudtee direktor määrab toiduained ja joogid, mille pidamine einelauale sunduslik, samuti nende hinnad. Vastav hinnakiri peab olema einelauas nähtaval kohal.

Raudteejaamade einelauad kui ka üldse ärid raudteejaamades ja rongides ei allu kohalikkude omavalitsuste poolt antavatele sundmäärustele.

§ 160. Einelaudade ning muude jaamades olevate müügikohtade järelevalve, niisama ka vastutus nende korrashoiu eest on raudteevalitsuse kohuseks. Peale selle valvab einelaudade ja müügikohtade järele ka raudteepolitsei.

§ 161. Reisijale määratud jaamaruumes peab olema maksuta tarvitamiseks tervishoiu nõuetele vastav joogivesi.

§ 162. Esimese arstiabi andmiseks reisijale ja teenijale ning õnnetusjuhtudel vigastatuile varustatakse jaamad ja reisirongid tarvilikkude abinõudega ja arstirohtudega, kusjuures suuremates jaamades asutatakse tarbe järgi ambulantsid. Raskemate haigete transporteerimiseks kui ka nakkushaiguste vastu võitlemiseks peab raudteel olema tarvilik arv sanitaar- ja desinfektsioonivaguneid. Teedeminister annab, kokkuleppel Hariduse- ja sotsiaalministriga, üksikasjalisi määrusi arstiabi andmise kui ka laipade tasuta veo kohta õnnetusjuhtudel raudteel.

§ 163. Kõik jaamaruumid, aidad ja laokohad, samuti ka vagunid peab hoidma puhtad. Teedeminister annab, kokkuleppel Hariduse- ja sotsiaalministriga, tervishoiu määruisi tähendatud ruumide kohta.

§ 164. Jaamad varustatakse tule-tõrjeabinõudega. Teedeminister määrab tule-tõrjeriistade liigid ja arvu.

§ 165. Raudteejaamad on kohustatud andma võimalikku abi raudteeliinil või selle läheduses juhtuvate tulekahjude kustutamisel. Suureneb tulekahju niisuguse määrani, et tule-tõrjujaid teisest kohast välja kutsutakse, peab raudteevalitsus tooma kohale tule-tõrjujad esimese rongiga, kui see väljub hiljemalt pool tundi pärast nõude esitamist, vastasel korral aga korraldama erarongi.

§ 166. Avalikkudes jaamaruumes ja reisivagunites pannakse üles nähtavale kohale määrused jaamaruumes või rongides nõutava korra kohta.

§ 167. Paragrahvides 153—166 ettenähtud eeskirjade kui ka raudteede kohta antud teiste määruste täitmise järele valvab raudtee direktor ja raudteepolitsei, vastavalt kummagi või mupiirkonda kuuluvale alale.

III peatükk.

Politseiline järelevalve raudteel.

§ 168. Välise korra ja üldise julgeoleku kaitse raudteel on raudteepolitsei ülesandeks, kelle piirkonda kuulub raudtee maa-ala.

§ 169. Raudteeteenijad on kohustatud: 1) andma kaasabi raudteepolitsei ametnikkudele nende ametikohuste täitmisel; 2) andma raudteepolitsei nõudel tema kohuste täitmiseks tarvilikke teateid; 3) teatama politseile kuriteojuhtudest.

§ 170. Raudteepolitsei puudumisel kuriteokohal on raudteeteenijad kohustatud kõigi abinõudega kuriteo jälgi alal hoidma kuni politseivõimude kohalejõudmiseni.

§ 171. Seaduste ja määruste rikkumisest raudteeteenijate poolt, mille kohta raudteepolitsei koostab protokoll, teatab ta raudteevalitsusele, tähendades ära protokollile antud käigu.

IV peatükk.

Raudteeametnikkude politseilised õigused julgeoleku ja korra kaitseks.

§ 172. Raudtee kui ka üldise politsei kohapeal puudumisel on raudteeametnikkudel käesoleva seaduse §§ 128—143 ettenähtud eeskirjade rikkumise puhul järgmistes §§ 173—176 loendatud õigused.

§ 173. Jaamaülemail, nende abidel, jaamakorraldajail, rongijuhtidel ja teemeistreil on oma teenistusepiirkonnas õigus: 1) võtta tarvitusele abinõusid käesoleva seaduse §§ 128—143 ettenähtud eeskirjade rikkumise ärahoidmiseks ja raudteevarade kaitsmiseks; 2) pidada kinni isikuid, kes tabatud kuriteo täidesaatmisel, mis karistatav on mitte vähem kui vangistusega, koostada protokolle selle teo kohta ja saata edasi neid isikuid politsei korraldusse; 3) pidada kinni neid, kes on rikkunud §§ 128—143 eeskirju, kuni isiku kindlaks tegemiseni ja koostada nende teo kohta protokolle. Kui raudteeametnik ei saa isikut kindlaks teha, siis saadab ta kinnipeetu politsei korraldusse.

Ülalnimetatud protokollid on politseiprotokollidega ühejõulised süüdlaste kohtulikule vastutusele võtmiseks.

§ 174. Protokollid käesoleva seaduse § 173 alusel tehakse Kriminaalkohtupidamise seaduse §§ 1134, 1135, 1136, 1140, 1141 ja 1142 korras ja antakse edasisaatmiseks vastavale politseiametnikule.

§ 175. Käesoleva seaduse § 173 ettenähtud toimetustel peavad raudteeametnikud kandma kaasas raudteevalitsuse poolt antud ametitunnistuse ja nõude korral selle esitama.

§ 176. Teedeminister annab, kokkuleppel Kohtu- ja sise- ning Kaitseministriga, üksik-asjalisi määrusi raudteeametnikkude tegevuseks julgeoleku ja korra kaitsmisel raudteel kui ka selle kooskõlastamiseks politsei tegevusega.

IV osa.

Lõppeeskirjad.

§ 177. Käesoleva seaduse maksmahakkamisega kaotavad maksvuse:

1) Üldine raudteeseadus (VSK XII köide, I jagu);

2) 16. septembri 1916. a. seaduse (VSKK 1916. a. art. 2110) I osa p. 7;

3) Määrus üleüldise raudteeseaduse § 37 (VSK XII köide I jagu — 1916. a. väljaanne) muutmise kohta (RT 61/62 — 1920);

4) Raudteeseaduse § 152 (VSK XII köide) täiendamise seadus (RT 49 — 1922) ja

5) Üldise raudteeseaduse §§ 23—26 muutmise seadus (RT 183/184 — 1925).

§ 178. Käesolev seadus hakkab maksma 1. aprillist 1931.

Algkirjale alla kirjutanud:

Riigikogu Esimees K. Einbund.

Abisekretär O. Gustavson.

Asjadevalitseja E. Maddison.

129. Kohtu- ja siseministri sundmäärus eraõhusõidu järelevalve kohta.

Alus: Õhusõidu seaduse § 4 (RT 43 — 1923).

RT 54 — 1926 avaldatud Siseministri sundmääruse § 15 1 lisa p. 3 muudetakse ja pannakse maksma järgmises uues redaktsioonis:

3) Viimsi poolsaare ja Prangli saarte raioonis — maa-alad ja merepind, mis piirduvad joonega:

— põhjast — Suure-Prangli saare loodetipp — 59°37'00" p. l 24°40'00" i. p.;

— läänest — 59°37'00" p. l 24°40'00" i. p. — 59°31'00" p. l 24°44'00" i. p. — Pirita jõesuu;

— kagust — Pirita jõesuu — Tahkumägi;

— idast — S.-Prangli saare kagutipp — S.-Prangli saare loodetipp.

Tallinnas, 6. märtsil 1931. Nr. 6742-p.

Kohtu- ja siseminister J. Hünerson.

130. Teedeministeeriumi määrus ehitusel olevate Tartu-Petseri ja Rapla-Virtsu raudteeliinide jaamade nimekirja ja jaamadevaheliste kauguste tabelite maksmapanemise kohta.

Alus: Üldise raudteeseaduse art. 3 (VSK XII köide, I jagu).

I. Tartu-Petseri laiaroopaline liin.

Järjekorra nr.	Jaamani Jaamast	Tariifjaam (T) või mittetariifjaam (M)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
			Tartu	Ülenurme	Reola	Rebase	Laane	Vastse-Kuuste	Kiidjärve	Taevaskoja	Põlva	Holvandi	Ruusa	Veriora	Rebasemäe	Orava	Kliima	Petseri
1.	Tartu	T	—	6	14	18	24	28	35	38	44	50	55	61	67	73	80	88
2.	Ülenurme	M	6	—	8	12	18	22	29	33	38	44	49	55	61	67	74	82
3.	Reola	M	14	8	—	5	10	15	22	25	30	37	42	48	53	60	66	75
4.	Rebase	T	18	12	5	—	6	11	17	21	26	32	37	43	49	55	62	70
5.	Laane	M	24	18	10	6	—	5	12	15	20	27	32	38	43	50	56	65
6.	Vastse-Kuuste	T	28	22	15	11	5	—	7	11	16	22	27	33	39	45	52	60
7.	Kiidjärve	T	35	29	22	17	12	7	—	4	9	16	21	27	32	39	45	54
8.	Taevaskoja	M	38	33	25	21	15	11	4	—	6	12	17	23	29	35	42	50
9.	Põlva	T	44	38	30	26	20	16	9	6	—	7	12	18	24	30	36	45
10.	Holvandi	M	50	44	37	32	27	22	16	12	7	—	6	12	17	24	30	39
11.	Ruusa	T	55	49	42	37	32	27	21	17	12	6	—	7	12	19	25	34
12.	Veriora	T	61	55	48	43	38	33	27	23	18	12	7	—	6	12	19	27
13.	Rebasemäe	M	67	61	53	49	43	39	32	29	24	17	12	6	—	7	13	22
14.	Orava	T	73	67	60	55	50	45	39	35	30	24	19	12	7	—	7	15
15.	Kliima	M	80	74	66	62	56	52	45	42	36	30	25	19	13	7	—	9
16.	Petseri	T	88	82	75	70	65	60	54	50	45	39	34	27	22	15	9	—

II. Rapla-Virtsu kitsaroopaline liin.

Järjekorra nr.	Jaamani Jaamast	Tariifjaam (T) või mittetariifjaam (M)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
			Rapla	Raiküla	Koikse	Pühatu	Märjamaa	Paeküla	Vigala	Rumba	Rootsi	Kirbla	Lihula	Tuudi	Karuse	Virtsu
1.	Rapla	T	—	7	13	19	27	35	46	54	61	67	73	79	84	96
2.	Raiküla	M	7	—	7	13	21	29	40	48	55	61	67	72	78	90
3.	Koikse	T	13	7	—	7	15	23	34	42	48	55	61	66	72	84
4.	Pühatu	T	19	13	7	—	8	16	27	35	42	49	54	60	65	77
5.	Märjamaa	T	27	21	15	8	—	8	19	27	34	41	46	52	57	69
6.	Paeküla	T	35	29	23	16	8	—	11	19	26	33	38	44	50	61
7.	Vigala	T	46	40	34	27	19	11	—	8	15	22	28	33	39	51
8.	Rumba	T	54	48	42	35	27	19	8	—	7	14	20	25	31	43
9.	Rootsi	T	61	55	48	42	34	26	15	7	—	7	13	18	24	36
10.	Kirbla	M	67	61	55	49	41	33	22	14	7	—	6	12	17	29
11.	Lihula	T	73	67	61	54	46	38	28	20	13	6	—	6	12	23
12.	Tuudi	M	79	72	66	60	52	44	33	25	18	12	6	—	6	18
13.	Karuse	T	84	78	72	65	57	50	39	31	24	17	12	6	—	12
14.	Virtsu	T	96	90	84	77	69	61	51	43	36	29	23	18	12	—

Käesolev määrus hakkab maksma 15. märtsil 1931.

Tallinnas, 10. märtsil 1931. Nr. 4549.

Teedeministri eest K. Jürgenson.
Raudteevalitsuse direktor J. Raudsep.

131. Tariifinõukogu otsus 6. märtsist 1931 üldise kaubaveotariifi nr. 66 muutmise ja täiendamise kohta.

(Protokoll nr. 283 p. 1.)

Alus: Tariifinõukogu seaduse § 8 (RT 106 — 1923).

I.

Raudtee üldine kaubaveotariif nr. 66 (RT 100 — 1928) muudetakse ja täiendatakse järgmiselt:

§ 22 p. 1 a) kustutatakse teecharu nimetus: „Kibbini teecharule — Kr. 2,00“.

p. 1 b) kustutatakse teecharu nimetus: „Schneideri teecharule — Kr. 2,00“.

Sama paragrahvi täiendatakse uute teecharude nimetustega:

p. 1 a) — „Judeikini teecharule — Kr. 2,00“.

p. 1 e) — „Riigi Metsatööstuse teecharule — Kr. 2,80“.

§ 23 täiendatakse uue pkt. 1)-ga:

1) Nõmme jaamast:

Liivaaugu teecharule Kr. 2,00.

§ 25 p. 1 kustutatakse maha teecharu nimetus: „Kibbini teecharule — Kr. 1,00“.

Sama § p. 1 täiendatakse uue teecharu nimetusega: „Judeikini teecharule — Kr. 1,00“.

§ 26 p. k) kustutatakse teecharu nimetus: „Veldemanni teecharule — Kr. 0,75“.

II.

Käesolev otsus hakkab maksma 15. märtsil 1931.

Tariifinõukogu eesistuja,
Teedeministri abi K. Jürgenson.

Sekretär A. Remma.

132. Sundmäärus avalikkudelt ettekannetelt lõbustusemaksu võtmise kohta Pärnumaal.

Võetud vastu Pärnu maavolikogult 20. detsembril 1930 ja täitmisele lubatud Sise- ja kohtuministeeriumilt 12. jaanuaril 1931.

Antud Vabariigi Valitsuse 19. jaanuari 1920 Valla- ja maaomavalitsuste sissetulekute, väljaminekute, eelarvete ja aruannete ajutise seaduse §§ 47—50 (RT 18/19 — 1920) alusel.

§ 1. 19. jaanuari 1920 omavalitsuste maksuseaduse §§ 47—50 põhjal võetakse avalikkude maksuliste pidustuste, lõbustuste ja

ettekannete pealt, mis Pärnumaal väljaspool linna ja alevite piire toime pannakse, peale Punase Risti ja Kultuurkapitali maksude, maaomavalitsuse heaks lõbustusemaksu maavolikogult kindlaks määratud alustel ja suuruses.

§ 2. Lõbustusemaksu alla kuuluvaid maksulisi ettekandeid võib korraldada ainult maaomavalitsuses registreeritud pääsetähtedega.

§ 3. Pääsetähed avalikkudele maksulistele pidustustele, lõbustustele ja ettekannetele, peavad olema raamatutesse köidetud ja koosnema: kontsust, pääsetähest ja kontrollmärgist.

Pääsetähel ja kontsul peab tähendatud olema pidustuse korraldaja nimi, pidustuse koht, aeg ja pidustuse iseloom ning pääsetähe järjekorranumber ja hind.

Märkus. Paragrahv 3 nõuetele mittevastavate pääsetähtede registreerimine ja tarvitamine on keelatud.

§ 4. Avalikkude maksuliste pidustuste korraldajad on kohustatud vähemalt 2 päeva enne pidustust pääsetähed maavalitsuses registreerima.

Registreerimata pääsetähti ei ole luba kassaruumes ja eelmüügil pidada.

Märkus. Maavalitsuse igakordsel volitusel võivad pääsetähti registreerida ja lõbustusemaksu võtta vastu ka valla- ja alevivalitsused.

§ 5. Kahe nädala jooksul peale peo toimepanemist on selle korraldaja kohustatud pääsetähtede tüved ja müümata pääsetähed esitama kontrollimiseks maavalitsusele ja tasuma samuti lõbustusemaksu ühes Punase Risti ja Kultuurkapitali heaks võetava maksuga. Tähtajaks tasumata jäänud maks loetakse võlaks peokorraldaja arvel ja nõutakse sisse ühes 2% viivituserahaga kuus, politsei läbi vastuvaidlemata korras.

Märkus. Maavalitsusel on õigus tarvilikkudel juhtudel lõbustusemaksu nõuda ette sisse kogu registreeritavatelt pääsetähtedelt.

§ 6. Registreerimata pääsetähtede müügi puhul langeb pidustuse korraldaja lõbustusemaksu alla kahekordses suuruses 30% alusel registreerimata pääsetähtede hinda ja arvu arvesse võttes.

§ 7. Maakonna piirides toimepandavate avalikkude maksuliste pidustuste, lõbustuste ja ettekannete pealt maakonna heaks võetava maksu tasumise ja käesoleva sundusliku määruse täitmise järele valvab maavalitsus ja politsei. Maavalitsusel ja temalt määratud kontrolöridel on õigus igal ajal pääsetähtede kontrollimist kassa- ja lõbustuseruumides kor-

raldada ja pidustuste korraldajad on kohustatud tarvilikke teateid andma ja nõutavaid tõendusi esitama.

§ 8. Selle määruse rikkujad võetakse vastutusele R.n.s. § 29 (RT 21 — 1928, art. 105) põhjal.

§ 9. Sundmäärus astub jõusse 2 nädalat pärast Riigi Teatajas kuulutamist.

Maavalitsuse esimees J. Markson.

Sekretär A. Lusik.

133. Maaomavalitsuse maksude määrad Pärnumaal 1931/1932 eelarve-aastal.

Võetud vastu Pärnu maavolikogult 20. detsembril 1930 ja kinnitatud Majandusministrilt 18. veebruaril 1931.

Alus: 19. jaanuari 1920 valla- ja maaomavalitsuste sissetulekute, väljaminekute, eelarvete ja aruannete ajutise seaduse §§ 5—8, 23—36, 37, 38, 46, 47—51 (RT 18/19 — 1920) ja selle seaduse muutmise ja täiendamise seadus 31. detsembril 1920 (RT 3 — 1921), 25. mai 1928 Ärimaksu kohta käivate seaduste muutmise seaduse teine osa IV jagu § 4 (RT 44 — 1928) ja 21. detsembri 1928 Trahteriäride liikide täiendamise ja omavalitsuse trahteriäride tulude kindlustamise seadus (RT 105 — 1928).

Maksu nimetus	Maksu määr	Tähtaeg	Viivituse %	Tähendusi
I.				
Trahterimaks:				
a) Alkoholised trahteriasutused:				
1. Restoranid	1.000—1.500 kr.	Maaval. määrata	2% kuus	*) Trahterimaks ei või tõusta üle kümnekordse patendimaksu summa.
2. Õlle-*) ja veinimüügikohad	100—200 kr.			
3. Raudtee einelauad**)	60—100 kr.			
b) Alkoholita trahteriasutused:				
1. Tee-, söögi-, võõrastemajad j.n.e.	20—50 kr.			**) Trahterimaks ei või tõusta üle 50% einelaua eest maksetava rendisummast.
II.				
Maks jahtlaevade ja mootorpaatide pealt:				
1. Mootorpaadilt	hob.-jõud	1. juulil	2% kuus	Sõiduriistad, mis omandatud peale maksutähtpäeva, maksustatakse omandamise päevast arvates proportsionaalselt aastamaksu summale, arvates maksu väljaarvamisest poolikud kuud terveks. Maks tuleb tasuda ühe kuu jooksul, arvates maksuobjekti omandamise päevast.
2. Jahtlaevadelt	1 kr. 5 kr.			
III.				
Maks laskeriistade- ja jahilubade pealt:				
1. Laskeriistaloalt aastas	50 s.	Loa väljandmisel		
2. Jahiloa (jahipileti) pealt	5 kr.			
IV.				
Lõbustusemaks:				
Kõikide avalikkude, maksuliste pidustuste, lõbustuste ja ettekanete pealt, mis korraldatakse väljaspool linna ja alevite piire, välja arvatud erimaksu alla kuuluvad				
				1. Koolide ja koolihooldekogude vastutusel koolide heaks toime pandud peod on vabastatud lõbustusemaksust.

Maksu nimetus	Maksu määr	Tähtaeg	Viivituse %	Tähendus
laadalõbustused, võetakse peale Punase Risti ja Kultuurkapitali maksu maaomavalitsuse heaks lõbustusemaksu müüdnud pääsetähedelt järgmiselt:				2. Erakorralistel juhus- tel on maaomavalitsusel õigus sellekohaste palvete peale oma äranägemisel maaomavalitsuse heaks võetavat lõbustusemaksu alandada või vabastada.
a) Hariduslikkudelt, kunstiliselt, heategevatelt, tuletõrje ja kaitsele kuuluva organisatsioonidelt	10%	14 p. peale pidu	2% kuus	3. Maaomavalitsusel on õigus tarvilikkudel juhus- tel lõbustusemaksu ette sisse nõuda kogu registreeritavatele piletitelt.
b) Kõigilt teistelt organisatsioonidelt, niisama ka p. a all tähendatud organisatsioonide poolt korraldatavate kinoetenduste, näitemüükide ja ainult tantsupidude pealt (ükskõik milliseks otstarbeks neid ei korraldataks)	15%			4. Vaidluse korral määrab organisatsiooni kuuluvuse ühe või teise liigi alla maaomavalitsus.
c) Kõigilt pidustustelt ja ettekannetelt, mis erisikute poolt toime pannakse	30%			5. Kõikide avalikkude, maksuliste pidustuste, lõbustuste ja ettekannete pealt maaomavalitsuse heaks lõbustusemaksu vastuvõtmise kord on kindlaks määratud maaomavalikogult 20. detsembril 1930 vastu võetud sümboolse määruse lõbustusemaksu võtmise kohta Pärnu maal.
V.				
Laada- ja turuplatsimaks:				
Laada- ja turuplatside eest ja müügile toodud saaduste, kaupade ja loomade pealt võetakse maksu:				
a) Laadamaksu:				1. Laada- ja turuplatsimaksu nõuavad sisse kohaliku vallavalitsuse esindajad.
Müüdava hobuse pealt	50 s.			2. Laadaplatsi piirkonnaks arvatakse 3 km raiooni laadaplatsi kesk-kohast arvates.
„ sarvlooma pealt	25 s.			3. Laada- ja turumaksu võtmisel antakse sellekohased kvititsid.
„ vasika, lamba ja põrsa pealt	10 s.			4. Laadamaksust läheb 50% maaomavalitsusele ja 50% vallaomavalitsusele, kelle piirkonnas laada asupaik. Turumaks läheb tervelt kohaliku vallaomavalitsuse heaks. Vallaomavalitsustel, kelle piirkonnas turuplats, on õigus turumaksu vallavalikogude otsusel võtmata jätta.
Müüdava sea pealt	25 s.			
Vankri või ree pealt, millest või mille kõrvalt müüakse kaupa, mis pole maksustatud eelmiste punktide järgi	50 s.	Müügi alul	2% kuus	
Auto pealt, millest või mille kõrvalt kaupa müüakse	2 kr.			
Laualt või maasoleva korvi või kasti pealt	25 s.			
Käekorvist või käepealt müüjalt	10 s.			
Kaupmeestelt ja laadapäevalpiltnikkudelt tarvitatava ruutmeetri või selle osa pealt	25 s.			
Laadalõbustustelt (palaganid, karussellid j.n.e.) ruutmeetri või selle osa pealt	75 s.			

Maksu nimetus	Maksu määr	Tähtaeg	Viivituse %	Tähendus
b) Turumaksu:				5. Laadamaksu kvii-
Vankri või ree peal, millest või	25 s.			tungite kulud kannab
mille kõrvalt müüakse kaupa				maavalitsus, muud kulud
Auto pealt, millest või mille	50 s.	Müügi	2%	aga vallavalitsus.
körvalt müüakse kaupa		alul	kuus	
Laualt või maasoleva korvi või	10 s.			
kasti pealt	10 s.			
Käekorvist või käepealt müüjalt	10 s.			
Kaupmeestelt tarvitatava ruut-				
meetri või selle osa pealt	10 s.			
VI.				
Maks kaubanduslike ja				
tööstuslike ettevõtete				
äritunnistuste pealt:				
Riigi põhiärimaksu määrast .	50%			Maks väljaspool lin-
				na ja alevite piire asu-
				vate kaubanduslike ja
				tööstuslike ettevõtete
				pealt tasutakse Eesti Pan-
				ga osakonda maavalitsuse
				arvele äritunnistuse võt-
				misega ühelajal.
VII.				
Kantseleimaks:				
Kantseleimaksu võetakse maa-				
valitsuse kantseleis igasugu tun-				
nistuste kui ka allkirjade, lepin-				
gute, ära kirjade ja väljakirjutuste				
tõestamise ning ära kirja ja välja-				
kirjutuse lehe pealt	9 s.			

Käesolevad maksumäärad astuvad jõusse 15. päeval pärast avaldamist Riigi Teatajas ja samast ajast kaotavad maksvuse Riigi Teatajas 23 — 1929 avaldatud Määrused maksude võtmise kohta maaomavalitsuse kulude katteks Pärnumaal.

Maavalitsuse esimees J. Markson.

Sekretär A. Lusik.